

משרד החינוך

חוזר המנהלת הכללית

הודעות

עה/1

אלול התשע"ד - ספטמבר 2014

לתשומת לב המנהלים והמורים

לפי האמור בסעיף 3(א) ל"תקנות חינוך ממלכתי (סדרי פיקוח) התשל"ג-1973", הוראות המנהל הכללי המופיעות בחוזרי המנכ"ל מחייבות את המנהלים ואת המורים, ועליהם לנהוג לפיהן.

חוברת זו מרכזת לנוחותכם את ההוראות שהתפרסמו בחודש שבו היא יצאה לאור. עם זאת, מאחר שחלים מזמן לזמן שינויים ותיקונים בהוראות המנכ"ל, על המשתמש בחוברת מוטלת האחריות לבדוק באתר משרד החינוך אם חלו שינויים בהוראות ממועד פרסום החוברת. יש לפעול בהתאם להנחיות המעודכנות ביותר בכל נושא.

דבר המנהלת הכללית לפתיחת שנת הלימודים התשע"ה

מפקחים, מנהלים,

עובדי הוראה,

תלמידים והורים יקרים

שנת הלימודים ניצבת בפתח ומביאה אתה קולות מגוונים הנעים על הציר שבין תקווה לשנה טובה, שקטה ומלאת עניין ומשמעות ובין החששות וסימני השאלה הממלאים את לבנו לנוכח הקיץ המורכב שעבר על החברה הישראלית.

רבות דובר במהלך הקיץ על הרגשות הסותרים שליוו את כולנו: רגשות התפעמות מגילויי הסולידריות, המנהיגות והאחדות לצד תחושות של חרדה וחשש לחיי הלוחמים הנאבקים על ביטחונה ועל שלומה של המדינה ולחיי תושבי הדרום. כולנו גם הזדעזענו לנוכח גילויי הגזענות, השטנה והאלימות, הן הפיזית והן המילולית, המאיימים על מרקם החיים המשותפים של החברה הישראלית.

הקולות והרגשות הללו מחייבים את כולנו למחשבה מעמיקה ולעשיית מעשה. כמנהיגים, כאנשי חינוך, כהורים וכתלמידים אנו נדרשים להתבונן מחדש על ההתרחשויות במהלך הקיץ, לקיים שיח משמעותי המשקף את מה שהיה טוב ונכון לקיץ שנרצה לחזק ולשמר מצד אחד, ומצד שני לומר בקול ברור ובהיר שאנו שואפים לחיות בחברה טובה ומיטיבה המכילה את האחר באשר הוא ומוקיעה כל גילוי של אלימות, שנאה, גזענות והזדה.

לאורך שנת הלימודים הקודמת בחנה מערכת החינוך וניסחה את התכנית האסטרטגית שלה לשנים הקרובות, שתכליתה עיצוב חזון חינוכי ויציאת יעדים, מטרות ותכנים שיעצבו את האופי שתישא מערכת החינוך בשנים הקרובות.

נקבעו שלושה יעדים מרכזיים:

- למידה משמעותית
- חינוך למצוינות ערכית וחברתית
- חיזוק החינוך הציבורי.

לשלושת היעדים האלה מטרה אחת: להצטייד את מערכת החינוך להצלחה, למצוינות ולקדמה, מתוך אחריות לכל הבאים בשעריה, מתוך אחריות לחברה הישראלית.

הודעות

בחזונה מערכת החינוך מבקשת לראות תלמידים ועובדי הוראה מלאי עניין ואתגר החוקרים, בודקים, מבקרים, מערערים, מטילים ספק, שואלים, מצליחים ומסופקים.

בחזונה מערכת החינוך מבקשת לראות חברה טובה ומיטיבה, חברה מכילה, חברה המגלה אחריות לכלל אזרחיה, ערה לצורכיהם ויוזעת לתת להם מענה ראוי ומתאים.

בחזונה מערכת החינוך מבקשת לקחת אחריות על כלל תלמידיה, על פני כל הרצף, ולאפשר מגוון מענים רחב ככל האפשר, כדי שכל תלמיד ועובד הוראה יוכל למצוא את הדרך הנכונה עבורו, ללמוד וללמד בדרכו ובהתאם לתחומי העניין שלו, מתוך אמון, אמונה ומתן מרחב מאפשר.

רבים וטובים הם השותפים למעשה החינוכי: תלמידים, עובדי הוראה, הורים, עובדי משרד החינוך, עובדי הרשויות המקומיות, ארגוני המורים, ארגוני המגזר השלישי, הוגי חינוך ועוד. לכולם מטרה משותפת: להגיע אל היעד המיוחל שיוביל להצלחה, לחדוות יצירה ולעתידי מבטיח.

אני מודה לכולם על השותפות הנאמנה, על האומץ להעז ולהתחדש, על היכולת לוותר, להגמיש ולאפשר, על חיפוש אחר דרך המלך, על החשיבה המשותפת, על השקעת זמן ומאמץ, ומעל לכול על הרצון האמיתי והכן להפוך את שנת התשע"ה ואת השנים הבאות אחריה למוצלחות ולמשמעותיות.

לסיום אני מבקשת לאחל למערכת החינוך ולכל עם ישראל שנה בטוחה ושקטה, שנה של עומק ויצירה, שנה של התחדשות ופריחה, שנה טובה ושלוה.

בברכה

מיכל כהן

תוכן העניינים

הודעות

	.1 אוכלוסיות מיוחדות	
	1.5 מחוננים	
9	1.5-1 ביצוע מבחני קבלה לתכניות ייחודיות לתלמידים מחוננים ומצטיינים בשנה"ל התשע"ה	
	.4 בחינות	
	4.1 בחינות ארציות ובין-לאומיות	
15	4.1-1 ראמ"ה – מחקרים בין-לאומיים בשנת הלימודים התשע"ה	
23	4.1-2 ראמ"ה – מערך המבחנים, המחקרים והסקרים הארציים לשנת הלימודים התשע"ה	
	.7 חינוך חברתי וחינוך בלתי פורמאלי	
	7.3 חידונים	
45	7.3-1 חידון התנ"ך הארצי לנוער יהודי, התשע"ה	
	.8 עובדי הוראה ועובדי חינוך	
	8.5 תנאי שירות	
50	8.5-1 מלגת פולברייט למצטיינים בהוראה	
	.9 תכניות לימודים	
	9.3 חינוך גופני	
53	9.3-1 מסגרות התחרות הספורטיבית ותאריכי האירועים הארציים והבין-לאומיים בשנה"ל התשע"ה	

הודעות

1. אוכלוסיות מיוחדות

1.5 מחוננים

(עה) 1-1.5 ביצוע מבחני קבלה לתכניות ייחודיות לתלמידים מחוננים ומצטיינים בשנה"ל התשע"ה

1. כללי

האגף למחוננים ולמצטיינים מבקש להביא לידיעת ציבור המנהלים, המורים והיועצים של בתי הספר היסודיים כי בקרוב יחל תהליך מבחני הקבלה לתכניות הייחודיות לתלמידים מחוננים ומצטיינים לקראת שנת הלימודים הבאה (התשע"ו). המבחנים ייערכו אך ורק על ידי הגופים החיצוניים שנבחרו במכרז על ידי משרד החינוך כבוחנים מטעם האגף.

שלב א' של התהליך יתקיים בבית הספר שבו התלמיד לומד והוא באחריות מנהל המוסד החינוכי. שלב ב' יתקיים במרכזי בחינה אזוריים והוא באחריות המכונים המבצעים את המבחנים.

להלן נהלים, הנחיות ולוח זמנים לביצוע התהליך. חשוב לפעול על פיהם באופן מדויק כדי שכל התלמידים יוכלו לקבל הזדמנות הוגנת ושווה להשתתף בתהליך הקבלה לתכניות וליהנות מהן בעתיד.

2. לוח הזמנים של תהליך מבחני הקבלה

2.1 מבחני שלב א'

מטרת מבחן שלב א' לשמש תבחין אובייקטיבי בקבלת ההחלטות אילו תלמידים יופנו למבחן שלב ב'.

המבחן ייערך בכל בתי הספר בכל המגזרים בכיתה ב' או בכיתה ג' ביום **חמישי, כ"ט בתשרי התשע"ה, 23.10.2014**. אין לבצע מבחן זה בכל מועד אחר.

הודעות

פרטי שכבת הגיל הנבחרת בכל בית ספר יפורסמו באתר מנהלת יישומי מנב"ס לפי סמל מוסד לקראת אמצע חודש ספטמבר.

2.1.1 היערכות מנהלי בתי הספר לקראת מבחן שלב א'

- החל משנת הלימודים התשע"ה תתקיים התקשורת עם בתי הספר באמצעים מקוונים בלבד. על המנהל לעקוב באופן קבוע אחר המידע המופץ ביונת הדואר ובאתר המנהלת.

- במהלך חודש ספטמבר יגיעו ההנחיות בנוגע למבחן לבתי הספר באמצעות יונת הדואר ובאתר המנהלת. יש לשלב אותן בלוח הזמנים ובתכנון הפעילות בבתי הספר.

המנהלים מתבקשים לעיין במידעון שיפורסם באתר מנהלת יישומי מנב"ס. המידעון מכיל את כל הפרטים והנהלים הנחוצים לביצוע התהליך, החל משלב ההיערכות לבחינה ועד לשלב הדיווח על התוצאות, וכן את נוסחי המכתבים להורים שיפורסמו בו בזמן באתר מנהלת יישומי מנב"ס ובאתר האגף למחוננים ולמצטיינים www.education.gov.il/gifted. באחריות המנהל לשלוח אל ההורים מכתב (על פי הנוסח שבמידעון) המודיע על עריכת המבחנים וכולל הסבר על התהליך, **לא יאוחר מיום רביעי, ז' בתשרי התשע"ה, 1.10.2014** ולוודא שיתקבל אישור ההורים על קריאתו. המכתב מבהיר שההשתתפות בבחינה היא זכות ולא חובה. הורים שאינם מעוניינים כי ילדיהם ייבחנו במבחנים בשלב א' יודיעו על כך מראש בכתב להנהלת בית הספר.

כשהוריו של תלמיד חיים בנפרד יש לשלוח את המכתב לשני ההורים.

- בית הספר יוודא מיפוי מראש של האוכלוסיות המיוחדות ושל צורכיהן המיוחדים. תלמידים בעלי צרכים מיוחדים (לקויי למידה, הפרעות קשב ולקויות פיזיות), תלמידים בני העדה האתיופית ותלמידים עולים חדשים ייבחנו באותו מועד, בהתאם לתנאי ההיבחנות המקובלים בבית הספר לתלמידים אלו. בית הספר יכין את הדרוש עבורם כדי לקיים את המבחן במועדו.

- מבחן שלב א' ייחשף במערכת המנב"סנט **מיום שלישי, כ"ז בתשרי התשע"ה, 21.10.2014, ועד ליום המבחן**, והגישה אליו תהיה באמצעות הרשאה של מנהל או סגן מנהל בלבד.

הודעות

חוזר מנכ"ל עה/1, ו' באלול התשע"ד, 1 בספטמבר 2014

באחריות מנהל בית הספר לשמור על חיסיון מוחלט של המבחן עד למועד ביצועו.

- שימוש במבחן למטרות שונות מאלו שלמען נועד – אסור בתכלית.
- בתי הספר יוכלו להיעזר בהדרכה על אופן הטיפול בתוצאות המבחנים שתועבר באמצעות שיעור מקוון על ידי מנהלת יישומי מנב"ס. ההשתתפות בהדרכה חיונית ביותר להצלחת תהליך הסינון הראשוני. הרישום להדרכה יתבצע באתר מנהלת יישומי מנב"ס בכתובת זו: www.edu.gov.il/manbas.
- הודעה על מועדי ההדרכה המקוונת תישלח למנהלי בתי הספר באמצעות יונת הדואר.

2.1.2 היערכות בתי הספר לאחר עריכת מבחן שלב א'

- המבחנים יועברו ויבדקו על ידי הצוות החינוכי של בית הספר.
- הצוות החינוכי ירכיב, על סמך הציונים במבחנים ועל סמך היכרותו עם התלמידים, רשימה של 15% מתלמידי השכבה אשר יופנו לשלב ב' של תהליך האיתור וידווח עליהם במערכת המנב"סנט.
- באחריות מנהל בית הספר לעדכן את פרטי הקשר של התלמידים המומלצים ואת פרטי הוריהם במערכת המנב"סנט. **מכתבי התשובה על תוצאות מבחן שלב ב' יישלחו אך ורק בהתאם לפרטי התקשרות אלה.**
- כשהוריו של תלמיד חיים בנפרד יציין בית הספר בפרטי ההורים המדווחים במנב"סנט את כתובתו של ההורה הנוסף לצורך משלוח מכתב התשובה.
- בית הספר ינחה את ההורים להגיש בקשה להיבחן **בשלב ב' בתנאים מותאמים** עבור התלמידים הזכאים לתנאים הללו והופנו לשלב ב'. **את הבקשה יש להגיש לרפרנט המחוזי עד יום רביעי, ט' בטבת התשע"ה, 31.12.2014** (פרטים במידעון ובאתר האגף. ראה בסעיף 3 בהודעה זו).
- בו בזמן **ולא יאוחר מיום חמישי, ו' בחשוון התשע"ה, 30.10.2014**, ישלח הצוות החינוכי לכל ההורים הודעה כתובה

הודעות

בדבר ההחלטה להפנות או לא להפנות את ילדם למבחן שלב ב'. נוסח ההודעה יימצא במידעון. באחריות הצוות החינוכי ומנהל בית הספר לוודא שכל ההורים קיבלו את ההודעות.

- להורים עומדת הזכות לערער בפני הצוות החינוכי ומנהל בית הספר על ההחלטות **עד יום ראשון, כ"ג בחשוון התשע"ה, 16.11.2014**. תלמידים שערעורם יאושר ידווחו אף הם במערכת המנב"סנט ויוגדרו כ"מופנים למבחן בעקבות ערעור הורים".

- **עד ליום שני, ב' בכסלו התשע"ה, 24.11.2014**, יבצע המנהל במערכת המנב"סנט את **פעולת אישור המנהל**. משמעות הפעולה היא שמנהל בית הספר מאשר את הרשימה הכוללת את כל התלמידים שדווחו במערכת כמופנים למבחן שלב ב' ובכלל זה את התלמידים שערעורם התקבל. **לאחר ביצוע פעולה זו יסתיים התהליך** בבית הספר ורשימת התלמידים שדווחה תעבור למכונים הבוחנים. לאחר ביצוע פעולת האישור ולאחר **יום שני, ב' בכסלו התשע"ה, 24.11.2014**, אי אפשר יהיה לבצע שינויים או להוסיף דיווחים חדשים במערכת המנב"סנט.

- בכל שאלה או צורך בסיוע אפשר לפנות אל הרפרנט המחוזי. רשימת הרפרנטים במחוזות מפורסמת באתר האגף למחוננים ולמצטיינים בכתובת זו: www.education.gov.il/gifted. המועד האחרון לפנייה לרפרנט המחוזי הוא **יום חמישי, י"ט בכסלו התשע"ה, 11.12.2014**.

2.2 היערכות בתי הספר לקראת מבחני שלב ב' ולאחריהם

מבחני שלב ב' יתקיימו בחודשים ינואר-מרס 2015.

2.2.1 לקראת מבחני שלב ב' יישלחו הזימונים אל בתי הספר על ידי הגופים הבוחנים. מנהל בית הספר יעביר את הזימונים להורי התלמידים ויוודא את קבלתם.

יש לוודא כי קיימת התאמה בין מספר התלמידים ושמותיהם כפי שדווחו במערכת המנב"סנט כמופנים למבחן שלב ב' לבין מכתבי הזימון שנשלחו. אם אין התאמה בין הדיווח לבין המכתבים ישלח מנהל בית הספר הודעה עם פרטי בית הספר למכונים הבוחנים באמצעות הדואר האלקטרוני ויפנה אל הרפרנט המחוזי.

הודעות

חוזר מנכ"ל עה/1, ו' באלול התשע"ד, 1 בספטמבר 2014

2.2.2 לאחר המבחנים, במחצית הראשונה של חודש יוני 2015, יישלחו לכל הורי הנבחנים הודעות על קבלה או על אי-קבלה לתכניות.

הערה: במגזר היהודי תישלחנה ההודעות אל כתובות הדואר שיימצאו במערכת המנב"סנט במועד שבו ביצע המנהל את פעולת "אישור מנהל". במגזר הלא יהודי תישלחנה התשובות לבתי הספר.

3. הטיפול בתלמידים בעלי צרכים מיוחדים, עולים חדשים, בני הקהילה האתיופית, תושבים חוזרים ותלמידים שלמדו בשנה שקדמה למועד המבחן בגן חובה או במסגרת הדוברת שפה שונה מעברית

חלק מהתלמידים בעלי הצרכים המיוחדים זכאים להתנהלות מיוחדת. הנהלים הנוגעים לתלמידים אלה יתפרסמו במידעון במערכת יישומי המנב"ס.

4. תלמיד שהוקפץ כיתה בשנה מתקיימים מבחני האיתור

תלמיד שהוקפץ כיתה ייבחן על פי שאלון המותאם לדרגת הכיתה שאליה הוקפץ, והישגיו יושוו להישגיהם של תלמידים בדרגת כיתה זו, ולא להישגיהם של תלמידים בגילו הכרונולוגי. פרטים מלאים מצויים באתר האגף.

5. מבחן חוזר לאחר שלב ב'

הורי התלמידים יוכלו להגיש בקשה למבחן חוזר לאחר שלב ב'. את הבקשה יש להגיש לרפרנט המחוזי עד 31 בדצמבר בכל שנה, על-פי הנהלים המפורטים באתר האגף. פניות שתגענה לרפרנט המחוזי לאחר מועד זה תטופלנה בשנת הלימודים הבאה (התשע"ו). מבחן חוזר יתקיים כשנה לאחר המבחן הראשון.

6. סיכום למנהלים

המנהלים נדרשים להקפיד השנה:

- א. על הפצת מכתב ההסבר להורים המודיע על עריכת המבחנים והמהלך הצפוי (יצורף במידעון)
- ב. על ביצוע המבחנים על פי ההוראות וההנחיות שיימסרו להם
- ג. על יידוע ההורים שילדם הופנה או לא הופנה למבחן שלב ב'
- ד. על עדכון פרטים אישיים של התלמיד המופנה למבחן שלב ב'

- ה. על מתן אפשרות להורים לערער על החלטת בית הספר
- ו. על דיווח במערכת המנב"סנט על תלמידים שערעורם התקבל כ"מופנים בעקבות ערעור הורים"
- ז. על אי חריגה ממכסת תלמידי השכבה המופנים למבחן שלב ב' (15%) על סמך תוצאות מבחן הסינון וחוות הדעת של הצוות החינוכי
- ח. על ביצוע פעולת "אישור מנהל" במערכת המנב"סנט לרשימת כל התלמידים שדווחו כמופנים למבחן שלב ב', לא יאוחר מיום שני, ב' בכסלו התשע"ה, 24.11.2014. לא תהיה אפשרות לבחון תלמידים ששמותיהם יישלחו באיחור.
- ט. על חלוקת הזימונים למבחני שלב ב' בהתאם להוראות וללוח הזמנים המפורט לעיל.

לפרטים אפשר לפנות אל הגב' סוהילה דאו, מנהלת ענף פניות וטיפול בפרט –
אגף מחוננים ומצטיינים,
טל' 02-5603051, דוא"ל sohailahdo@education.gov.il,
או אל הגב' פלורית ארנון, דוא"ל floritar@education.gov.il,
או אל הגב' אלין קשטקר, דוא"ל alinka@education.gov.il,
או לרפרנטים המחוזיים בהתאם לרשימה המפורסמת באתר האגף למחוננים
ולמצטיינים בכתובת זו:
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Gifted/Misgaruti.imud/KabalatTalmidim/MefakchimMechozihim.htm>

4. בחינות

4.1 בחינות ארציות ובין-לאומיות

4.1-1 (עה) ראמ"ה – מחקרים בין-לאומיים בשנת הלימודים התשע"ה

בהודעה זו מידע על המבחנים, המחקרים והסקרים הבין-לאומיים שיערכו בבתי הספר בישראל באמצעות ראמ"ה בשנת הלימודים התשע"ה.

1. **מידע כללי:** (1.1) רקע; (1.2) ביצוע המחקרים הבין-לאומיים בישראל;
2. **המחקרים הבין-לאומיים שיערכו בישראל בשנה"ל התשע"ה:** (2.1) כללי; (2.2) מחקר פיזה 2015; (2.3) מחקר טימס 2015; (2.4) מחקר חלוץ פירלס 2016; (2.5) מועדי המחקרים הבין-לאומיים בתשע"ה וגודל המדגם בכל אחד מהם.

1. מידע כללי

1.1 רקע

מדינת ישראל משתתפת מזה כשני עשורים בכמה מחקרים בין-לאומיים בתחום החינוך, ובהם **טימס**, **פירלס** ו**פיזה**. המחקרים מתמקדים בתחומי דעת שונים (שפת-אם, מתמטיקה, מדעים) ונערכים בדרגות כיתה שונות (ד', ח', ט', י') ובמחזוריות שונה. במסגרת המחקרים הבין-לאומיים תלמידים ניגשים למבחנים שנועדו להעריך את מערכת החינוך הישראלית מנקודת מבט בין-לאומית בתחומי הדעת הנבדקים, ולאפשר מעקב אחר השינויים בהישגים לאורך זמן. למבחני ההישגים נלווים שאלונים המיועדים לתלמידים ולגורמים נוספים בבית הספר ומחוצה לו, כגון מורים, מנהלים והורים. את המחקרים עורכים הגופים הבין-לאומיים האלה: ארגון ה-IEA העורך את המחקרים טימס ופירלס, וארגון ה-OECD העורך את מחקר פיזה.

המחקרים נערכים בקרב **מדגם אקראי ומייצג** של בתי ספר, של כיתות ושל תלמידים ברחבי המדינה. בכל מחקר משתתפים כ-5% **מכלל בתי הספר**, ובכל אחד מהם נדגמת בדרך כלל כיתה אחת בשכבת הגיל הרלוונטית למחקר או קבוצת תלמידים בגיל מסוים.

המחקרים הבין-לאומיים אינם מכוונים להערכת הביצועים של תלמיד, כיתה או בית ספר מסוימים, אלא להערכת הרמה הארצית והמגזרית בלבד. תוצאות אלו משמשות את קובעי המדיניות במשרד החינוך ללימוד על נקודות החוזק ועל נקודות החולשה של המערכת כמכלול ושל מגזרים בתוכה. לפיכך במחקרים אלו לא מעובד ולא מדווח שום מידע העלול לזהות תלמידים, מורים או בתי ספר באופן פרטני, ולא ניתן משוב על תוצאות המבחן ברמת התלמידים, המורים, הכיתות או בתי הספר שמתתפים.

ראמ"ה מקפידה על פרטיותם של משתתפי המחקרים הבין-לאומיים. שאלוני התלמידים, ההורים, המורים והמנהלים המשתתפים במחקרים מועברים באופן שמונע את זיהויים של המשיבים. נתוני השאלונים נשמרים בראמ"ה תוך הפרדה מלאה בין הפרטים המזהים של המשתתפים במחקר לבין שאר המידע, וזיווג בין מידע אישי לנתונים ייעשה רק לצורכי מחקר סטטיסטי ועל ידי מי שיוסמך לכך מטעם מנכ"לית ראמ"ה.

1.2 ביצוע המחקרים הבין-לאומיים בישראל

במהלך השנה יידגמו בתי הספר שישתתפו במחקרים, שבהם ישראל נוטלת חלק (ראה רשימת מחקרים בהמשך). בתי הספר הנדגמים יקבלו על כך הודעה מסודרת בסמיכות למועד המחקר. ההודעה תכלול פרטים והסברים על אודות נוהלי ההשתתפות.

לצורך הבהרת החשיבות של ההשתתפות במחקרים ולשם היכרות עקרונית עם כלי המחקר (המבחן והשאלונים), יתקיימו מפגשי היערכות למנהלים ולאנשי קשר (איש צוות בכיר שייבחר על ידי מנהל בית הספר) מבתי הספר שיידגמו, וכן יוצגו באתר האינטרנט של ראמ"ה חומרים שונים המיועדים להסברה ולהנחיה לתלמידים.

בתי הספר אינם נדרשים להכין את התלמידים למבחן מבחינה לימודית, אך חשוב להפנות את תשומת לבם של התלמידים לחשיבותו של המבחן ולחשיבות שהישגיהם ייצגו נאמנה את רמת השליטה של תלמידי ישראל. חשוב שהתלמידים יבטאו את ידיעותיהם בנושאים הנבדקים כמיטב יכולתם ויעשו כל מאמץ לענות על השאלות במבחנים ברצינות וביסודיות הראויה.

הודעות

כיוון שהמחקרים הבין-לאומיים אינם כוללים התאמות לתלמידים עם צרכים מיוחדים, תלמידים שיידגמו להשתתף באחד מן המחקרים, ואשר בדרך כלל נבחרים בתנאים מותאמים בבית ספרם, ייבחנו עם כלל התלמידים בתנאים רגילים. יוצאים מכלל זה תלמידים שקשייהם והלקות שעמה הם מתמודדים היא קיצונית וחריגה במידה שאינה מאפשרת להם להיבחן כלל במבחן. תלמידים אלו יקבלו פטור מהשתתפות במבחן.

עם קבלת ההודעה על ההשתתפות במדגם יעבירו בתי הספר לראמ"ה נתונים על תלמידים עם לקות קיצונית וחריגה שאינה מאפשרת להם להיבחן כלל במבחן. ההחלטה על מתן פטור לתלמיד מהשתתפות במחקר תהיה של ראמ"ה.

המחקרים הבין-לאומיים, כמו שאר הסקרים והמבחנים הנערכים על ידי ראמ"ה, הם חלק אינטגרלי מפעילות משרד החינוך, לפיכך ההשתתפות בהם היא חובה.

טרם ביצעו המחקרים בבתי הספר יעביר מנהל בית הספר הודעה להורי התלמידים הנדגמים. ההודעה תנוסח על ידי ראמ"ה ותביא לידיעת ההורים כי ילדיהם יתבקשו להשיב על מבחני הישגים ועל שאלון אישי. ההודעה תכלול דוגמאות לסוגי השאלות שייכללו בשאלון. להורים תינתן האפשרות להודיע בכתב כי אינם מסכימים שילדם ישיב על השאלון האישי. אם יביעו ההורים אי-הסכמה להשתתפות ילדם בשאלון זה, ישתתף התלמיד רק במבחן ההישגים.

2. המחקרים הבין-לאומיים שיערכו בישראל בשנה"ל התשע"ה

2.1 כללי

בשנה הקרובה תשתתף מדינת ישראל בשלושה מחקרים בין-לאומיים: מחקר פיזה 2015, מחקר טימס 2015 ומחקר חלוץ פירלס 2016. להלן פירוט והבהרה למבחנים אלה.

2.2 מחקר פיזה 2015 (PISA – Program for International Student Assessment)

מחקר פיזה נערך על ידי ארגון ה-OECD. המחקר נועד לבחון את האוריינות במתמטיקה, במדעים ובקריאה בקרב מדגם מייצג של תלמידים בני 15-16, והוא נערך אחת לשלוש שנים ומאפשר לעקוב אחר מגמות השינוי בהישגים לאורך זמן. בישראל נערך המחקר בארבעה מחזורים קודמים בשנים 2002, 2006, 2009 ו-2012. המחזור

הודעות

הנוכחי של המחקר, פיזה 2015, ייערך השנה, וישתתפו בו מעל 70 מדינות מכל רחבי העולם.

בכל מחזור במחקר פיזה נבדקים שלושה תחומים: אוריינות קריאה, אוריינות מתמטית ואוריינות מדעית, ומתוכם מודגש תחום דעת אחד. במחזור הנוכחי ייבדק בהרחבה תחום האוריינות המדעית ושני התחומים האחרים ייבחנו כתחומי משנה.

במחקר פיזה 2015 יבואו לידי ביטוי שני חידושים: תיבדק גם אוריינות התלמידים **בפתרון בעיות שיתופי** והמחקר יועבר **באמצעות מחשבים** אשר יסופקו על ידי משרד החינוך וראמ"ה.

בנוסף למבחן ההישגים יועברו במסגרת המחקר השאלונים האלה:

א. **שאלון לתלמיד:** השאלון יועבר לתלמידים בסיום מבחן ההישגים. השאלון יהיה גם הוא במתכונת ממוחשבת ויכלול שאלות על אודות התלמיד ודעותיו; על סביבתו הלימודית בבית (כגון מספר הספרים בבית, הימצאותם של מכשירים כגון מחשב וטלוויזיה בבית); על הוריו (כגון השכלתם ועיסוקם) ועל מעורבותם בלימודיו; על אקלים הכיתה ובית הספר; על הזמן שהוא מקדיש ללימודים בבית הספר ומחוצה לו (כגון שיעורי בית ושיעורים פרטיים); על עמדותיו כלפי מדעים בכלל וכלפי לימודי מדעים בבית הספר בפרט (מדעים הוא כאמור התחום שנבדק בהרחבה במחקר 2015).

ב. **שאלון למנהל:** השאלון יועבר לכל מנהל בבית ספר שתלמידיו משתתפים במחקר. השאלון יהיה מתוקשב ויכלול שאלות על בית הספר ועל המדיניות הבית-ספרית.

הסברים מפורטים על תחומי הדעת הנבדקים ועל השאלון לתלמיד וכן שאלות לדוגמה אפשר למצוא באתר האינטרנט של ראמ"ה בחלונית "מחקרים בין-לאומיים".

2.3 מחקר טימס 2015

(TIMSS – Trends in International Mathematics and Science Study)

מחקר טימס נערך על ידי ארגון ה-IEA מאז שנת 1995, והוא בודק את רמת הידע במתמטיקה ובמדעים בקרב תלמידי כיתות ח'. המחקר מאפשר מעקב אחר מגמות השינוי בהישגים לאורך זמן ונערך במחזוריות של אחת לארבע שנים. בישראל נערך המחקר במתכונת מלאה בארבעת מחזורי מחקר טימס קודמים שנערכו בשנים 1999, [הודעות](#)

2003, 2007 ו-2011. במחזור הנוכחי של המחקר, טימס 2015, שייערך השנה, ישתתפו עשרות מדינות מכל רחבי העולם.

המחקר כולל את מבחני ההישגים ואת השאלונים האלה:

- א. **מבחן הישגים**: המבחן יועבר באמצעות חוברות ויכלול שאלות במתמטיקה בתחומים מספרים, אלגברה, גיאומטריה, נתונים והסתברות, וכן שאלות במדעים בתחומים ביולוגיה, כימיה, פיזיקה ומדעי כדור-הארץ. משך המבחן 90 דקות.
- ב. **שאלון לתלמיד**: השאלון יועבר בסיום המבחן. השאלון כולל שאלות על אודות התלמיד ודעותיו; שאלות על סביבתו הלימודית בבית (כגון מספר הספרים בבית, הימצאותם של מכשירים כגון מחשב וטלוויזיה בבית); על הוריו (כגון השכלת ההורים) ומעורבותם בלימודיו; על אקלים הכיתה ובית הספר; שאלות על לימוד מקצועות המתמטיקה והמדעים וכן שאלות על עמדותיו כלפי מקצועות אלו. דוגמה של שאלון אפשר למצוא באתר האינטרנט של ראמ"ה, בלשונית "מבחנים בין-לאומיים".
- ג. **שאלון למורי המתמטיקה ושאלון למורי המדעים**: השאלון יועבר למורי המתמטיקה והמדעים של התלמידים המשתתפים במחקר. השאלון יהיה מתוקשב ויכלול שאלות על הכשרת המורים ועל הוראת המקצוע.
- ד. **שאלון למנהל בית הספר**: השאלון יועבר לכל מנהל בבית ספר שתלמידיו משתתפים במחקר. השאלון יהיה מתוקשב ויכלול שאלות על בית הספר, על המדיניות הבית-ספרית ועל הוראת המתמטיקה והמדעים בבית הספר.

2.4 מחקר חלוץ פירלס 2016 (PIRLS – Progress in International Reading Literacy Study)

מחקר פירלס נערך על ידי ארגון ה-IEA מאז שנת 2001, והוא בודק אוריינות קריאה בקרב תלמידי כיתות ד'. המחקר מאפשר מעקב אחר מגמות השינוי בהישגים לאורך זמן, ונערך במחזוריות של אחת לחמש שנים. בישראל נערך המחקר בשלושה מחזורי מחקר פירלס קודמים שנערכו בשנים 2001, 2006 ו-2011.

במחזור הנוכחי של המחקר, פירלס 2016, שייערך בשנת הלימודים תשע"ו, ישתתפו כ-60 מדינות מכל רחבי העולם, ובו צפוי להתווסף מחקר משלים המכונה ePIRLS, הבודק את אוריינות הקריאה הדיגיטלית של התלמידים.

בשנת הלימודים הנוכחית יתקיים מחקר חלוץ בהיקף מצומצם. מחקר החלוץ נועד לבדוק את איכות השאלות ואת התרגום וההתאמה שלהן לשפות הנהוגות בכל מדינה.

המחקר כולל את מבחני ההישגים ואת השאלונים האלה:

מבחני הישגים – מבחן אוריינות קריאה שחלקו הראשון ייערך באמצעות נייר ועיפרון וחלקו השני, באוריינות קריאה דיגיטלית, ייערך ביום נפרד באמצעות מחשב. במבחן שייערך באמצעות נייר ועיפרון תשתתפנה שתי הכיתות שייזגמו בכל בית ספר ובמבחן הממוחשב תשתתף רק כיתה אחת מהן.

א. מבחן באוריינות קריאה (בנייר ועיפרון): המבחן יועבר באמצעות חוברות ויכלול קטעי קריאה מידיעיים וסיפוריים. כל קטע קריאה מלווה בשאלות אחדות שבודקות את הבנת הנקרא של התלמידים. משך המבחן הכולל 80 דקות.

ב. מבחן באוריינות קריאה דיגיטלית (במחשב): המבחן יועבר באמצעות מחשבים ניידים ויכלול דפי קריאה מידיעיים וחיפוש מידע בסביבה המדמה אינטרנט. המשימות כוללות שאלות שבודקות את הבנת הנקרא של התלמידים, את יכולתם לאתר מידע ועוד. משך המבחן הכולל 80 דקות.

שאלונים

א. **שאלון לתלמיד:** השאלון מועבר בסיום המבחן וכולל שאלות מסוגים שונים: שאלות על אודות התלמיד ודעותיו; שאלות על ביתו (כגון מספר הספרים בבית, הימצאותם של מכשירים כמו מחשב או מזגן בבית); שאלות בנוגע למעורבות הוריו בלימודיו; שאלות על אקלים בית הספר (כגון תחושת המוגנות של התלמיד בבית הספר); שאלות העוסקות בפעילויות התלמיד בבית הספר ומחוצה לו (כגון שימוש במחשב ובאינטרנט) וכן שאלות על עמדותיו כלפי קריאה ולמידה. בסוף המבחן הממוחשב יועבר שאלון קצר בן 5 דקות על הרגלי השימוש של התלמיד במחשב.

דוגמה לשאלון אפשר למצוא באתר האינטרנט של ראמ"ה, בלשונית "מחקרים בין-לאומיים".

ב. **שאלון להורה:** השאלון יועבר להורי התלמידים המשתתפים במחקר. השאלון יישלח להורים בחוברת ויהיה זמין גם בגרסה מתוקשבת. השאלון יכלול שאלות על הרקע של התלמידים ועל התנסויות הלמידה המוקדמות של התלמידים.

ג. **שאלון למורה:** השאלון יועבר למורי השפה של התלמידים המשתתפים במחקר. השאלון יהיה מתוקשב ויכלול שאלות על הכשרת המורים ועל הוראת המקצוע.

ד. **שאלון למנהל בית הספר:** השאלון יועבר לכל מנהל בבית ספר שתלמידיו משתתפים במחקר. השאלון יהיה מתוקשב ויכלול שאלות על בית הספר, על המדיניות הבית-ספרית ועל הוראת השפה בבית הספר.

2.5 מועדי המחקרים הבין-לאומיים בתשע"ה וגודל המדגם בכל אחד מהם

בטבלה שלהלן מפורטים המועדים שבהם יתקיימו במהלך שנת תשע"ה המחקרים הבין-לאומיים ומספר בתי הספר שישתתפו בכל אחד מהם.

בעבור ההשתתפות במחקר פיזה יידגמו באופן אקראי ומייצג כ-200 בתי ספר, ובכל בית ספר שיידגם למחקר – יידגמו באופן אקראי 46 תלמידים בני 15-16. התלמידים שיידגמו יהיו ילידי שנת 1999, והם יכולים להיות משכבות כיתה שונות ומכיתות שונות בתוך אותן שכבות. המנהל בבית ספר שנדגם יתבקש להשיב על שאלון בית הספר.

בעבור השתתפות במחקר טימס יידגמו באופן אקראי ומייצג כ-200 בתי ספר, ובכל בית ספר שיידגם – תידגם באופן אקראי כיתה אחת משכבת כיתות ח'. בכיתה הנדגמת ישתתפו במחקר כל תלמידי הכיתה. בבית ספר שיידגם יתבקשו המורים למתמטיקה ולמדעים לענות על שאלון למורה, והמנהל יתבקש להשיב על שאלון בית הספר.

בעבור השתתפות במחקר החלוץ של פירלס יידגמו באופן אקראי ומייצג כ-25 בתי ספר, ובכל בית ספר שיידגם – יידגמו באופן אקראי שתי כיתות משכבת כיתות ד'. בכיתה הנדגמת ישתתפו במחקר כל תלמידי הכיתה. שתי הכיתות ישתתפו במבחן ההישגים בנייר ועיפרון ואחת מבין הכיתות תשתתף לאחר כחודש גם במבחן הממוחשב. בכל בית ספר שיידגם יתבקש מורה השפה לענות על שאלון למורה, והמנהל יתבקש להשיב על שאלון בית הספר. בנוסף יתבקשו הורי התלמידים בכיתה הנדגמת להשיב על שאלון להורה.

כל בית ספר שיעלה במדגם יתבקש למנות איש קשר שיסייע לראמ"ה בארגון ההיבחנות של התלמידים ובארגון יום המבחן.

טבלה: מועדי המחקרים הבין-לאומיים שייערכו בקרב מדגמים אקראיים ומייצגים בשנה"ל תשע"ה

שם המחקר	מועדי המחקרים	דרגות הכיתה הנבחנות/ הגיל	מדגם ארצי מייצג
פיזה 2015	במהלך חודש מרס 2015 אדר- ניסן התשע"ה, לפני חופשת פסח	בני 15-16	כ-46 תלמידים מכל אחד מכ-200 בתי הספר שיידגמו
טימס 2015	אמצע אפריל-תחילת מאי 2015 ניסן-אייר התשע"ה, לאחר חופשת הפסח	כיתה ח'	כיתה אחת מכל אחד מכ-200 בתי הספר שיידגמו
פירלס 2016 מחקר חלוץ מבחן נייר ועיפרון	אמצע חודש מרס 2015 אדר-ניסן התשע"ה, לפני חופשת פסח	כיתה ד'	שתי כיתות מכ-25 בתי הספר שיידגמו
מבחן ממוחשב (ePIRLS)	אמצע חודש אפריל 2015 ניסן-אייר התשע"ה, לאחר חופשת פסח	כיתה אחת מכ-25 בתי הספר שיידגמו	

* בתי הספר שיעלו במדגם לצורך המחקר יקבלו על כך הודעה כחודשיים לפני קיום המחקר. המועד המדויק של המבחן ייקבע בתיאום ישיר עם מנהל בית הספר.

מידע נוסף על המחקרים הבין-לאומיים אפשר למצוא באתר האינטרנט של ראמ"ה בחלונית "מחקרים בין-לאומיים".

בשאלות יש לפנות לראמ"ה, הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך,
טל' 03-5205555, פקס' 03-5205509, דוא"ל rama@education.gov.il.
כתובת אתר האינטרנט של ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>.

4. בחינות

4.1 בחינות ארציות ובין-לאומיות

4.1-2 (עה) - ראמ"ה - מערך המבחנים, המחקרים והסקרים הארציים לשנת הלימודים התשע"ה

בהודעה זו מידע על המבחנים, המחקרים והסקרים שייערכו בבתי הספר על ידי ראמ"ה בשנת הלימודים התשע"ה.

להלן רשימת הנושאים שיפורטו בהמשך.

1. **מבחנים וסקרים ארציים חיצוניים:** (1.1) הערכה בית-ספרית חיצונית – המיצ"ב; (1.2) סקרי אקלים וסביבה פדגוגית בחטיבות העליונות; (1.3) הערכה מדגמית; (1.3.1) מחקר מדגמי בעברית כשפה שנייה לתלמידים דוברי ערבית; (1.3.2) מחקר חלוץ מדגמי של כלי למיפוי כישורי תלמידים; (1.3.3) סקר עמדות הורים כלפי מערכת החינוך; (1.3.4) סקר ניטור אלימות בקרב תלמידים ומורים.
2. **מבדקים, משימות ומבחנים פנימיים בית-ספריים:** (2.1) המיצ"ב הפנימי בכיתות ב' (2.2) המיצ"ב הפנימי בכיתות ה' ו-ח' (2.3) מבחני החמ"ד לכיתות ו' (2.4) כלי הערכה מעצבת.
3. **סקרים ומחקרי הערכה:** (3.1) סקר לאומדן הגודל היחסי של תנועות הנוער; (3.2) הערכת פרויקטים והתערבויות חינוכיות.

בהתאם להוראות בחוזר "הוראות קבע" ס"ג/10(ג), סעיף 34-3.7, נספח 3, לא יתקיימו בבית הספר מבחנים מחוזיים, מבחנים של רשויות מקומיות ושל גופים מתערבים וכל מבחן חיצוני אחר שלא יאושר מראש על ידי ראמ"ה או על ידי הנהלת המשרד.

1. מבחנים וסקרים ארציים חיצוניים

1.1 הערכה בית ספרית חיצונית – המיצ"ב

א. כללי

המיצ"ב – מדדי יעילות וצמיחה בית-ספרית – הוא מערכת מדדים בית-ספריים שמטרתה לספק מידע למנהל ולצוותים הפדגוגיים על תפקוד בתי הספר במגוון של נושאים. לפיכך מודל המיצ"ב החיצוני בנוי כך שהוא כולל מבחני הישגים שמשקפים את התוצרים הקוגניטיביים של הלמידה וסקרי אקלים וסביבה פדגוגית שמשקפים את ההיבטים החברתיים-רגשיים-פדגוגיים. מידע רחב זה (לצד מידע ממקורות נוספים) נועד לסייע לבתי הספר לבצע ניטור של התהליך הלימודי הבית-ספרי במקצועות הליבה, ושל האקלים הבית-ספרי הרגשי-חברתי שבו מתרחשת הלמידה.

החל משנת הלימודים התשע"ה יועבר המיצ"ב במתכונת חדשה, שתמשיך ותשלב הערכה חיצונית סטנדרטית (מיצ"ב חיצוני) אחת ל-3 שנים והערכה פנימית איכותית (מיצ"ב פנימי – ראו פירוט בסעיפים 2.1 ו-2.2). מתכונת זו נקבעה בעקבות דיונים של ועדה מקצועית שמינה שר החינוך כחלק מהמהלך של למידה משמעותית.

המיצ"ב החיצוני ייערך בכל בתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים המשתייכים לחינוך הממלכתי (דוברי עברית ודוברי ערבית), לחינוך הממלכתי-דתי ולחינוך החרדי. כל בית ספר ישתתף במיצ"ב החיצוני אחת לשלוש שנים.

לשם כך, חולקו בתי הספר מחדש לשלוש "קבוצות" (1, 2, 3) אשר מחליפות את ארבעת "אשכולות המיצ"ב" שהיו בחינוך הממלכתי והממלכתי-דתי ואת שתי הקבוצות שהיו נהוגות עד כה בחינוך החרדי. כל קבוצה מהווה מדגם מייצג של כלל בתי הספר בארץ.

רשימת השיוך של בתי הספר הנבחרים במיצ"ב לקבוצות הינה קבועה ולא תשתנה משנה לשנה. בכל שנה תיבחן קבוצה אחת במיצ"ב החיצוני. בשנת הלימודים התשע"ה ישתתפו במיצ"ב החיצוני כל בתי הספר המשתייכים לקבוצה 1.

טבלת החלוקה לקבוצות מוצגת באתר האינטרנט של ראמ"ה בחלונית "מיצ"ב".

ההשתתפות במיצ"ב החיצוני היא חובה לכל בתי הספר היסודיים ולחטיבות הביניים, פרט לבתי הספר של החינוך המיוחד, ולכל התלמידים, פרט לתלמידים הלומדים בכיתות של החינוך המיוחד ולעולים חדשים הנמצאים בארץ פחות משנה.

ב. מבחני ההישגים במיצ"ב

מבחני ההישגים של המיצ"ב החיצוני ייערכו בכיתות ה' בשלושת המקצועות האלה: אנגלית, שפת-אם (עברית או ערבית) ומתמטיקה, ובכיתות ח' בארבעת המקצועות האלה: אנגלית, מדע וטכנולוגיה, שפת-אם (עברית או ערבית) ומתמטיקה.

בטבלה 1 שלהלן מפורטים המועדים של מבחני המיצ"ב החיצוני בכל תחום דעת לפי דרגות הכיתה, בבתי הספר המשתייכים לקבוצה 1.

טבלה 1: המועדים של מבחני המיצ"ב החיצוני בשנת הלימודים התשע"ה

קבוצה במיצ"ב	דרגות הכיתה	מועד מבחן המיצ"ב החיצוני	תחום הדעת
1	ה', ח'	יום שני, כ"ה באדר התשע"ה 16 במרס 2015 בשעה 10:00	אנגלית
1	ח'	יום שני, א' באייר התשע"ה 20 באפריל 2015 בשעה 10:00	מדע וטכנולוגיה
1	ה', ח'	יום שני, כ"ב באייר התשע"ה 11 במאי 2015 בשעה 10:00	שפת-אם עברית
1	ה', ח'	יום שלישי, כ"ג באייר התשע"ה 12 במאי 2015 בשעה 10:00	שפת-אם ערבית
1	ה', ח'	יום רביעי, ב' בסיוון התשע"ה 20 במאי 2015 בשעה 10:00	מתמטיקה

להלן דגשים הנוגעים למבחני המיצ"ב החיצוני:

- **מועדי המבחנים** – המועדים של המבחנים החיצוניים הם **אחידים ומחייבים** את כל בתי הספר **המשתייכים** לקבוצה 1. המבחנים יתקיימו בו בזמן בכל בתי הספר, ואי-אפשר לשנות את מועדיהם. **לכן אין לקבוע או לאפשר במועד המבחן כל פעילות בהשתתפות התלמידים האמורים להיבחן.** בכלל זה אין לאפשר טיולים וסיורים, לימודים במסגרות שונות (לרבות בבתי ספר ובחוגים למחוננים), תחרויות ספורט, טקסים ואירועים, הצגות וביקורים במוזיאונים, תחרויות ידע שונות ותרגילי ביטחון ובטיחות.
- **פרסום מפרטי המבחנים באתר האינטרנט של ראמ"ה** – מפרטי המיצ"ב (הפנימי והחיצוני) לשנת הלימודים התשע"ה יפורסמו בחודש **נובמבר 2014** באתר האינטרנט של ראמ"ה בחלונית "מיצ"ב".
- **היערכות מקדימה** – במהלך חודש **דצמבר 2014** יישלח אל מנהלי בתי הספר המשתייכים לקבוצה 1 **מכתב היערכות** לקראת המיצ"ב החיצוני. המכתב יכלול מידע מפורט בדבר נוהלי המבחנים, אופן העברת סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית, ההיערכות הנדרשת וטפסים למילוי. המנהלים מתבקשים לוודא שהטפסים ימולאו כראוי ויגיעו ליעדם. היערכות זו חשובה כיוון שללא טפסים אלו לא תתאפשר פתיחת כיתות מותאמות לתלמידים הזקוקים לכך, ולא יתאפשר עיבוד ציונים נפרד לקבוצת תלמידים זו (לפירוט בדבר התאמות ראה להלן).
- **שמירה על טוהר הבחינות** – התלמידים יענו על המבחנים באופן עצמאי וללא כל שיתוף פעולה ביניהם. המורה הנוכח בכיתה לא יהיה מורה המלמד את תחום הדעת. המורה בכיתה לא יוכל להסתובב בין התלמידים, להשיב לשאלותיהם, להבהיר להם עניינים הנוגעים לתוכן השאלות במבחן, לבדוק או לתקן תשובות שניתנו על-ידיהם, לבדוק אם השיבו לכל השאלות או לסייע להם בדרך כלשהי. כל פעולה כמתואר לעיל תיחשב פגיעה מצד המורה בטוהר הבחינות ותטופל בהתאם.
- **קטע השמעה במבחן המיצ"ב באנגלית לכיתות ה' ו-ח'** – במבחן באנגלית יקבלו בתי הספר **תקליטור (דיסק)** להשמעת הקטע המוקלט למשימה בהבנת הנשמע, ולכן על בית הספר להעמיד מבעוד מועד **נגן תקליטורים** תקין לרשות כל כיתה

[הודעות](#)

שנבחנת באנגלית ולוודא כי המורה הנוכח בכיתה בקיא באופן הפעלת המכשיר.

- **חובת ההיבחנות בכיתות האם** – התלמידים הנבחנים במבחנים הארציים, ובכלל זה תלמידי כיתות ח', ייבחנו בכיתות האם שלהם, ולא בהקבצות או בקבוצות לימוד כלשהן. יוצאי דופן הם התלמידים הזקוקים להתאמות, אשר ייבחנו בכיתות מותאמות באנגלית ובמתמטיקה (כיתות ה' ו-ח') ובמדע וטכנולוגיה (כיתה ח' בלבד). **במבחן בשפת-אם לא ייפתחו כיתות מותאמות.**

- **כיתות מותאמות**

▪ תלמידים המשתייכים לאחת משלוש הקבוצות האלה: (1) עולים חדשים (2) תלמידים לקויי למידה הלומדים במסגרות החינוך הרגיל ואינם זכאים לתמיכה מתכנית השילוב ו-(3) כלל התלמידים עם הצרכים המיוחדים הלומדים במסגרות החינוך הרגיל וזכאים לתמיכה מתכנית השילוב – יוכלו להיבחן בכיתות נפרדות, שבהן תינתן האפשרות של הקראת המבחן או חלקים ממנו על ידי מורה. כיתות אלו מכונות "כיתות מותאמות".

▪ פירוט ההתאמות הניתנות במסגרת מבחני המיצ"ב מופיע בסעיף 3-4.1 בחוזר הוראות הקבע סח/3(א), "התאמות לתלמידים עם צרכים מיוחדים במבחנים ארציים בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים". אפשר לעיין בחוזר זה באתר האינטרנט של ראמ"ה בחלונית "מיצ"ב".

▪ **לא יינתנו התאמות כלשהן במבחן המיצ"ב בשפת-אם** חוץ מתוספת זמן של עד 15 דקות לתלמיד הזקוק לכך. הסיבה היא שהמבחנים בשפת-האם מיועדים לבדוק את שליטתם של התלמידים בהפקת משמעות מטקסט כתוב ללא כל תיווך חיצוני. הקראת המבחנים במקרה כזה תפגע במהות המדידה.

▪ בתי הספר יקפידו כי **טופסי הדיווח על התלמידים** הזקוקים להתאמות ימולאו במדויק וישלחו במהלך חודש דצמבר 2014. יש לשלוח **עדכונים** לרשימת התלמידים הזקוקים להתאמות, **עד י' באדר התשע"ה**, 1.3.2015. לאחר מועד זה לא יתקבלו עדכונים. **תלמידים ששמם לא ייכלל בדיווח או שפרטיהם יהיו שגויים לא יוכלו להיבחן בכיתה המותאמת.**

ג. **סקרי אקלים וסביבה פדגוגית במיצ"ב (לתלמידים, למורים ולמנהלי בתי הספר היסודיים וחטיבות הביניים)**

סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית יורחבו החל משנה"ל התשע"ה ויעסקו גם בהיבטים של הטמעת עקרונות הלמידה המשמעותית ואופני היישום שלה בתהליכי הוראה-למידה-הערכה (הל"ה). הסקרים יעסקו בטווח רחב של נושאים מחיי בית הספר המשקפים את מגוון התהליכים החינוכיים והלימודיים החיוניים לעשייה החינוכית המיטבית וללמידה משמעותית.

הסקרים ייערכו בשנת הלימודים התשע"ה בקרב תלמידים, מורים ומנהלים בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים המשתייכים לקבוצה 1 (למעט בתי הספר בחינוך החרדי).

גם השנה יכללו הסקרים פרק ובו שאלות בדבר השתייכותו ופעילותו של התלמיד בתנועות הנוער. פירוט מובא להלן בסעיף 3.1.

מועדי הסקרים מפורטים להלן בטבלה 2.

טבלה 2: מועדי ההעברה של סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית במיצ"ב התשע"ה

הכיתות	סוג הסקר	מועד הסקרים*	
ה' עד ט'	שאלון אנונימי המועבר בכיתה	טבת-ניסן התשע"ה ינואר-מרס 2015 (קבוצה 1)	תלמידים
א' עד ט'	ריאיון טלפוני		מורים
—	ריאיון טלפוני		מנהלים

* המועד המדויק ייקבע בתיאום בטלפון, ישירות עם בתי הספר, עם המורים ועם המנהלים

הסקרים לתלמידים

- הסקר יועבר בקרב תלמידים בכיתות ה' עד ט' בבתי הספר המשתייכים לקבוצה 1.
- הסקר יאפשר לתלמידים להביע את עמדתם במגוון של נושאים ובכך להשפיע על תהליכי קבלת החלטות בבית ספרם ובמערכת כולה.

- הסקר יתבצע באמצעות **שאלונים אנונימיים** שיועברו לתלמידים. התלמידים יתבקשו להשיב על שאלות הנוגעות לאקלים הבית-ספרי (בנושאים כגון תחושה כללית כלפי בית הספר, יחסים בין תלמידים לבין חבריהם, יחסים בין תלמידים לבין מורים, תחושת המוגנות של התלמידים בבית הספר, תרומה לקהילה, מעורבות חברתית וכד'), ועל שאלות הנוגעות לסביבה הלימודית (בנושאים כגון רמת המוטיבציה של התלמידים ללמידה, תחושת המסוגלות הלימודית שלהם, השימוש באמצעים מתוקשבים לצורכי למידה, אופן בדיקת שיעורי הבית, הסתייעות בשיעורים פרטיים וכד'). בעת ביצוע הסקר תהיה בכיתות **הקפדה מלאה על הפרטיות** של התלמידים. המורה הנוכח בכיתה **לא יורשה לעבור בין התלמידים** בעת מילוי שאלוני הסקר, והוא יתבקש לכבד את פרטיות המידע הנרשם בידי התלמידים.
- לא תיפתח כיתה מותאמת לסקר האקלים. במקרים שבהם תלמיד יתקשה בקריאת הסקר, יסייע בידו הבוחן בכיתה במידת האפשר.
- באחריות בית הספר לוודא כי בעת ביצוע הסקר בקרב התלמידים יהיה נוכח בכיתה, נוסף על הסוקר, גם מורה שתפקידו יהיה לשמור על **סדר ומשמעת**.

הסקרים למורים ולמנהלים

- ייערכו ראיונות טלפוניים למורים ולמנהלי בתי הספר בנוגע לתכנית הפעילות, דרכי ההוראה וההערכה, אקלים בית הספר, סביבת העבודה בבית הספר, הסביבה הלימודית ועוד.
- הראיונות ייערכו **למחנכי כיתות א' עד ט' ולמורים מקצועיים המלמדים את המקצועות הנבדקים במיצ"ב**, בבתי הספר המשתייכים לקבוצה 1.
- מועד הריאיון יתואם מראש בטלפון עם המורים ועם המנהלים המשתתפים בסקר.
- התשובות שייאספו מהמורים וממנהלים תישמרנה חסויות ברמה **ולא יועברו לשום גורם בבית הספר או מחוצה לו**. בדוח שתפיק ראמ"ה יינתן דיווח מסכם שלא יאפשר את זיהוי המשיב.

השתתפותם של כל המורים והמנהלים בסקר חיונית לצורך השלמת התמונה הבית-ספרית והארצית ולפיכך היא חובה. מידע נוסף על אודות סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית, הכולל את הנושאים הנשאלים וכן דוגמאות להיגדים, אפשר למצוא באתר האינטרנט של ראמ"ה בחלונית "מיצ"ב".

1.2 סקרי אקלים וסביבה פדגוגית בחטיבות העליונות

כדי לספק לבתי הספר בחטיבה העליונה, למשרד החינוך, למקבלי ההחלטות ולציבור מידע עדכני ואובייקטיבי על **האקלים והסביבה הפדגוגית** גם **בחטיבות העליונות**, יועברו השנה סקרים בקרב תלמידים בכיתות י-יא, בקרב מורים ובקרב מנהלים בחטיבות העליונות בבתי הספר המשתייכים לקבוצה 1. הסקרים מספקים לתלמידים, למורים ולמנהלים הזדמנות להביע את דעתם במגוון נושאים ולהשפיע על תהליכי קבלת ההחלטות במערכת. לבתי הספר הנסקרים יופק דוח בית ספרי. הדוחות הבית ספריים נועדו לסייע לבתי הספר לזהות נקודות חוזק ונקודות חולשה בתחומי האקלים והתהליכים הפדגוגיים. הסקרים לתלמידים מתבצעים באמצעות שאלונים **אנונימיים**. ממצאי הסקר יוצגו בדוח הכולל נתונים ארציים.

מועדי הסקרים מפורטים להלן **בטבלה 3**.

השתתפותם של כל התלמידים, המורים והמנהלים בסקר חיונית לצורך השלמת התמונה הבית-ספרית והארצית ולפיכך היא חובה.

נוהל העברת הסקרים לתלמידים, כמו גם נוהל סקירת המורים והמנהלים, יהיו זהים לנוהל הקיים בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים (ראו סעיף 1.1 לעיל).

טבלה 3: מועדי ההעברה של סקרי האלים והסביבה הפדגוגית בחטיבות העליונות

הכיתות	סוג הסקר	מועד הסקרים*	
י' עד י"א	שאלון אנונימי המועבר בכיתה	שבט-אדר התשע"ה ינואר-מרס 2015 (קבוצה 1)	תלמידים
מורי החטיבה העליונה	ריאיון טלפוני		מורים
—	ריאיון טלפוני		מנהלים

* המועד המדויק ייקבע בתיאום בטלפון, ישירות עם בתי הספר, עם המורים ועם המנהלים.

1.3 הערכה מדגמית

1.3.1 מחקר מדגמי בעברית כשפה שניה לתלמידים דוברי ערבית

מחקר זה החל בשנת הלימודים התשע"ד והוא ייערך גם בשנת הלימודים הנוכחית בקרב מדגם של תלמידים הלומדים בכיתות ו' בבתי ספר דוברי ערבית. מטרת המחקר היא ללמוד על מידת השליטה בשפה העברית לאחר שלוש שנים וחצי של למידה רשמית על פי תכנית הלימודים ועל התנהלות לימודי העברית בבתי הספר.

כלי המחקר הם:

- **מבחני הישגים לתלמידים.** מבחני ההישגים עוסקים בתחומים שונים (האזנה, הבעה בכתב, הבנת הנקרא, ידע לשוני), במגוון של סוגות ובמגוון של מיומנויות הבנה. כל אלה בהלימה לתכנית הלימודים וליעדי המקצוע.
- **שאלונים לתלמידים ולמורי העברית** בבית הספר. השאלונים עוסקים במגוון היבטים של ההקשר הפדגוגי שבו מתנהל תחום הדעת, הן ברמה הכיתתית והן ברמה הבית-ספרית. למשל, תהליכי הוראה-למידה-הערכה הנהוגים בכיתה, פיתוח מקצועי של מורים בתחום (במסגרת הבית-ספרית ומחוצה לה), מדיניות בית-ספרית לגבי תחום הדעת ועוד.

מאחר שהמבחן נועד להעריך את הרמה הארצית והמגזרית בלבד ואינו מיועד להערכת הביצועים של תלמיד, של כיתה או של בית

ספר מסוימים, לא יימסר משוב על תוצאות המבחן לבתי הספר המשתתפים, אלא יפורסם דו"ח ארצי המתאר את הממצאים ברמה הארצית בלבד. כמו כן, הממצאים לא יעובדו באופן שעלול לזהות תלמידים, מורים או בתי ספר באופן פרטני.

בשנת הלימודים התשע"ה יידגם מדגם אקראי ומייצג של בתי ספר, ובכל בית ספר תידגם באופן אקראי כיתה ו' אחת או שתיים. בתי ספר שכיתות שלהם יעלו במדגם יקבלו על כך הודעה במהלך חודש **דצמבר 2014**. לא יהיה אפשר להחליף בית ספר או כיתות שנדגמו בכיתות אחרות. יש לשים לב לכך שמדגם זה אינו קשור לקבוצות המיצ"ב.

בטבלה 4 שלהלן מפורט המועד של המחקר המדגמי בעברית כשפה שנייה לתלמידים דוברי ערבית.

טבלה 4: מועד המחקר המדגמי בעברית כשפה שנייה לתלמידים דוברי ערבית

מועד המבחן	דרגת הכיתה המשתתפת	הכיתות הנבחרות
יום שני, י"א באדר התשע"ה, 2 במרס 2015 בשעה 10:00	ו'	כיתה ו' אחת או שתיים בכל בית ספר דובר ערבית שיעלה במדגם הארצי

דוגמאות של משימות מבחן אפשר למצוא באתר ראמ"ה בחלונית "מבחנים וסקרים ארציים". במהלך חודש **נובמבר 2014** יפורסם באותו המקום מפרט המבחן המעודכן.

1.3.2 מחקר חלוץ מדגמי של כלי למיפוי כישורי תלמידים

ראמ"ה בשיתוף השירות הפסיכולוגי הייעוצי (שפ"י) עוסקים בפרויקט לאומי של פיתוח מבדקים רב-גיליים שיסייעו במיפוי כישורי חשיבה של ילדים ובני נוער. המבדקים נועדו לשימוש עתידי של הפסיכולוגים החינוכיים בבתי הספר. כחלק מפיתוח המבדקים ייערך השנה מחקר חלוץ שמטרתו לבדוק את איכות הפריטים. לצורך ההשתתפות במחקר יידגמו על ידי ראמ"ה באופן אקראי ומייצג תלמידים משכבות גיל שונות, החל מגיל גן ועד כיתה י"א, במגזרי השפה השונים (דוברי עברית ודוברי ערבית). לכל תלמיד שיעלה במדגם יועבר אוסף של מבדקים באופן פרטני על-ידי בוחן בחדר נפרד בבית הספר. [העברה לכל הודעות](#)

תלמיד תפוצל לשניים או שלושה מפגשים שכל אחד מהם יימשך שיעור או שניים. הניסיון מראה כי המבדקים הללו נתפסים כמהנים וחוויתיים על-ידי התלמידים. בתי הספר שבהם יידגמו תלמידים יקבלו על כך הודעה במהלך החודשים פברואר-מרס 2015. שיתוף הפעולה של צוות בית הספר חיוני לצורך תיאום והפעלת המחקר.

1.3.3 סקר עמדות הורים כלפי מערכת החינוך

במהלך החודשים פברואר-מאי 2015 יתקיים סקר ארצי בנושא עמדות הורים כלפי מערכת החינוך. מטרת הסקר היא לבחון את עמדות ההורים כלפי מערכת החינוך בנושאים שונים, ובתוכם שביעות רצון כללית ממערכת החינוך ומבית הספר, התמקדות מערכת החינוך ובית הספר בהישגים ובערכים, יחסים בין המורים לתלמידים, תפיסת ההוראה בכיתות, סביבה פיזית של בית הספר, אלימות בין תלמידים, שיעורים פרטיים ומעורבות הורים בבית הספר. לא יימסר דיווח ברמה בית ספרית. ממצאי הסקר יוצגו בדוח הכולל נתונים ארציים. הסקר יועבר באמצעות ריאיון טלפוני למדגם מייצג של הורים לתלמידים בכיתות א'-י"ב בכלל בתי הספר בארץ, כולל בתי הספר של החינוך המיוחד.

1.3.4 סקר ניטור אלימות בקרב תלמידים ומורים

במהלך החודשים ינואר-מרס 2015 יתקיים סקר מדגמי ארצי בקרב תלמידי כיתות ד'-י"א ובקרב מורים המלמדים בבתי"ס יסודיים, בחט"ב ובחט"ע. הסקר נועד לבחון את דיווחי התלמידים והמורים באשר להיקף תופעות האלימות בבתי הספר, התנהגויות בסיכון בקרב תלמידים, תחושת המוגנות של מורים ושל תלמידים ועוד. נתוני סקר זה יושוו לנתונים שנאספו בשנים קודמות (2009, 2011, 2013), מתוך כוונה לתת מענה מבוסס נתונים בנושא של רמת האלימות במערכת לאורך השנים. התלמידים מהכיתות שיידגמו ימלאו שאלונים בכיתות תוך תיאום עם בית הספר, ואילו המורים יתבקשו למלא שאלונים שישלחו לבית הספר ולהחזיר אותם מלאים לסוקר שיגיע לבית הספר. הנתונים שיעלו מהשאלונים יוותרו אנונימיים, חסויים ובלתי ניתנים לזיהוי. ממצאי הסקר יוצגו בדוח הכולל נתונים ארציים.

2. מבדקים, משימות, ומבחנים פנימיים בית-ספריים

2.1 המיצ"ב הפנימי בכיתות ה' ו-ח'

א. כללי

ראמ"ה מאפשרת לכל בתי הספר המשתייכים לקבוצות 2 ו-3 לעשות שימוש פנימי מיטבי במבחנים המועברים במסגרת המיצ"ב החיצוני. כחלק מהגברת האוטונומיה וההעצמה של בתי הספר החל משנת הלימודים התשע"ה, המיצ"ב הפנימי לכיתות ה' ו-ח' הוא רשות ונתון לבחירת בית הספר. כל בית ספר שימצא לנכון להעביר לתלמידיו את המבחנים יוכל לפנות לראמ"ה ולקבל עותקים מודפסים. פירוט נוהל הפנייה לראמ"ה מובא בסעיף ב' להלן.

למיצ"ב הפנימי יתרון בכך שהוא מאפשר לבתי הספר לעשות שימוש בכלי הערכה איכותי ולקבל משוב פרטני וקבוצתי על מידת השליטה של התלמידים בתחומי הדעת הנבדקים. ממצאי המיצ"ב הפנימי יוכלו לסייע לבתי הספר, בשילוב עם כלי הערכה פנימיים נוספים, לזהות את הפער בין הביצועים המצופים לבין הביצועים בפועל, לזהות תלמידים שאינם שולטים בתכנים ובמיומנויות הנדרשים, לקבל החלטות ברמת תלמיד, כיתה ושכבה בהקשר של תכנון לימודים ולגבש תובנות פדגוגיות לקידום הלמידה. בנוסף יוכל המיצ"ב הפנימי לשמש לתכנון ההתפתחות המקצועית של הצוות הבית-ספרי ולשמש מקור ללמידה משותפת.

יש לראות במבחני המיצ"ב הפנימי כלי הערכה המקדמים את היעדים הפדגוגיים של בית הספר והמתווספים לכלי הערכה האחרים שבהם עושה בית הספר שימוש במהלך השנה.

להלן דגשים הנוגעים למיצ"ב הפנימי:

- המבחנים יישלחו על-ידי ראמ"ה לבתי הספר המעוניינים בכך ויגיעו בליווי המחוננים לבדיקה.
- מומלץ כי המורה הממלא את תפקיד **רכז ההערכה בבית הספר** יסייע לצוותי ההוראה בתהליכים הנוגעים למיצ"ב הפנימי.
- מאחר שמדובר בכלי הערכה פנימיים בית-ספריים, ומאחר שקיימת שונות בין בתי הספר בתהליכי הוראה-למידה ובתכניות הלימודים הבית ספריות, ייתכן שחלק מן המבחנים אינם נמצאים בהלימה מלאה עם התהליכים המתקיימים

הודעות

בפועל בבית הספר (בחלק מן הכיתות בשכבה או בכולן). מסיבה זו יוכל הצוות החינוכי בבית הספר, **בסיוע רכז ההערכה**, להתאים את תוכן המבחן, אופן העברתו, אופן הערכתו ואופן חישוב הציונים לצרכים הייחודיים של בית הספר. לשם כך חשוב שצוות בית הספר יעיין בשאלות המבחן ויכיר אותן עוד טרם העברת המבחן לתלמידים. כדאי לעיין גם במפרט המבחן שבו מפורטים התכנים והמיומנויות הנבדקים. מורים שיבחרו יוכלו להנחות את התלמידים שלא להשיב על שאלות העוסקות בנושאים שלא נלמדו בכיתה, ובכך להתאים את המבחן ללמידה בכיתה.

▪ מומלץ לצוות ההוראה בבית הספר לבצע ניתוח איכותני של תשובות התלמידים ולנסות לזהות דפוסים שכיחים של תשובות שגויות. רצוי לבצע את הניתוח על בסיס המחוון המצורף למבחן (ואפשר לבצע בו התאמות אם אלו נדרשות). מהלך כזה הוא הזדמנות ללמידה שיתופית של צוותים מתחומים שונים בבית הספר, והוא עשוי לתרום משמעותית לשיפור תהליכי הלמידה, ההוראה וההערכה של תלמידים ושל מורים בבית הספר.

▪ בית הספר רשאי לעשות שימוש בציונים **כהבנתו**, ובכלל זה להשתמש בהם כתחליף למבחן סיום שנה בתחום הדעת הרלוונטי. חשוב לזכור כי מומלץ לתת לתלמידים משוב מקדם למידה מפורט ומנחה בעל-פה או בכתב, ולא רק ציון מספרי.

▪ ראמ"ה תעמיד לרשות בתי הספר **כלי עזר** מבוססי **אקסל** המסייעים בחישוב הציונים ובקבלת תמונה כיתתית ושכבתית ("מיצבית כיתתית" ו"מיצבית שכבתית"). כלים אלה יתפרסמו באתר האינטרנט של ראמ"ה כמה ימים לאחר המועדים הנקובים בטבלה שלהלן.

▪ לאחר פרסום תוצאות המיצ"ב החיצוני יהיה אפשר לשלב את הממוצעים הארציים (נורמות) בכלי המיצבית כדי שבתי הספר שירצו יוכלו להשוות את הישגיהם להישגים הארציים (השוואה כזו תהיה תקפה רק במצב שבו התלמידים השיבו על המבחן במתכונתו המלאה והוא נבדק לפי המחוון).

▪ תוצאות המיצ"ב הפנימי יישארו בידי בית הספר וישמשו אותו לצרכים פנימיים, כחלק ממדיניות כוללת של הגדלת האוטונומיה הפדגוגית לבתי הספר. הדיווח לגורמים חיצוניים על תוצאות המיצ"ב הפנימי יהיה בהתאם לשיקול

הדעת של בית הספר, כנהוג בכל כלי הערכה פנימי אחר שבית הספר משתמש בו.

ב. נוהל הזמנת המיצ"ב הפנימי מראמ"ה

במהלך חודש **נובמבר 2014** יישלח אל מנהלי בתי הספר המשתייכים לקבוצות 2 ו-3 **מכתב היערכות** לקראת המיצ"ב הפנימי. המכתב יכלול מידע מפורט בדבר נוהלי המבחנים הפנימיים, אופן קבלת המבחנים בבתי הספר, ההיערכות הנדרשת וטופס למילוי. בטופס זה תינתן אפשרות למנהל בית הספר להזמין מחברות עבור שכבת כיתות ה' ו/או ח' במקצועות הנבדקים. המנהלים יקפידו לוודא שהטופס ימולא כראוי ויגיע ליעדו.

ג. מועדי המיצ"ב הפנימי

כיוון שמבחני המיצ"ב הפנימיים שיישלחו לבתי הספר זהים למבחנים החיצוניים שבהם ייבחנו תלמידי קבוצה 1, מומלץ לקיים את המבחנים הפנימיים בתאריכים המצויינים בטבלה 5 שלהלן. בית הספר רשאי לשנות מועד זה, אך יש לקחת בחשבון את האפשרות שהמבחן ייחשף לתלמידים עוד בטרם העברתו. התופעה התרחשה בשנים עברו ופגעה בחלק מבתי הספר שבחרו להעביר את המבחנים במועדים מאוחרים מאלו שהומלצו על ידי ראמ"ה.

טבלה 5: מועדים מומלצים להעברת מבחני המיצ"ב הפנימי בשנת הלימודים התשע"ה בבתי הספר המשתייכים לקבוצות 2 ו-3

תחום הדעת	מועד המיצ"ב הפנימי המומלץ	דרגות הכיתה	קבוצות במיצ"ב
אנגלית	יום שלישי, ד' בניסן התשע"ה 24 במרס 2015	ה', ח'	2 ו-3
מדע וטכנולוגיה	יום שלישי, ט"ז באייר התשע"ה 5 במאי 2015	ח'	2 ו-3
שפת-אם (עברית וערבית)	יום חמישי, ג' בסיוון התשע"ה 21 במאי 2015	ה', ח'	2 ו-3
מתמטיקה	יום רביעי, ט"ז בסיוון התשע"ה 3 ביוני 2015	ה', ח'	2 ו-3

הודעות

חוזר מנכ"ל עה/1, ו' באלול התשע"ד, 1 בספטמבר 2014

מידע נוסף על המיצ"ב הפנימי אפשר למצוא באתר האינטרנט של ראמ"ה בנושא "מיצ"ב פנימי" בחלונת "הערכה בית ספרית".

2.2 המיצ"ב הפנימי בכיתות ב'

מבחן המיצ"ב הפנימי בכיתות ב' יסייע למורים לאתר חוזקות וקשיים בשלב זה של הלמידה, לכוון את ההוראה הכיתתית ו/או הפרטנית ולצמצם פערים בין תלמידים בראשית דרכם. המטרה היא להבטיח שהתלמידים רכשו את מיומנויות הקריאה והכתיבה המצופות בשלב זה, והם מוכנים לאתגרים הלימודיים הצפויים להם בהמשך.

בשל החשיבות הרבה שיש לרכישת מיומנויות שפת האם, מבחני המיצ"ב הפנימי לכיתות ב' יישלחו **לכל** בתי הספר היסודיים (קבוצות 1, 2, 3), והעברתם לתלמידים היא בגדר חובה.

כמו בכל מבחן פנימי גם במבחן זה חשוב לתת לתלמידים משוב מקדם למידה בעל-פה או בכתב. המשוב יינתן באקלים תומך וישקף גישה חיובית ללמידה משגיאות ומטעויות. ההתייחסות אל הטעויות תהיה כאל שלב התפתחותי ברכישת השפה.

אין ללוות משוב זה בציון מספרי או בציון מילולי (כמו טוב מאוד, טוב, כמעט טוב, כאמור בסעיף 3.1-44 בחוזר הוראות הקבע עג/1(ב), "מבחנים פנימיים כחלק מהערכה על פני הרצף החינוכי").

ראמ"ה תעמיד לרשות בתי הספר כלי עזר ממוחשב מבוסס אקסל לצורך קבלת תמונה כיתתית ושכבתית ("מיצבית כיתתית" ו"מיצבית שכבתית"). אמנם בכלי זה מופקים ציונים מספריים פרטניים, אולם אין לדווח עליהם לתלמידים. הציונים הללו ישמשו רק לצורך למידה מערכתית בית-ספרית.

בטבלה 6 מצוין המועד להעברת המיצ"ב הפנימי בכיתות ב'. המבחנים יגיעו לבתי הספר לפני מועד ההעברה, כך שהצוות הפדגוגי יוכל לעיין במבחנים מבעוד מועד ולהיערך אליהם בהתאם. המיצבית הכיתתית והשכבתית יתפרסמו באתר האינטרנט של ראמ"ה כמה ימים לאחר המועד המצוין בטבלה.

טבלה 6: מועד העברת מבחן המיצ"ב הפנימי בשפת-אם לכיתות ב' בכל בתי הספר*

תחום הדעת	מועד המיצ"ב הפנימי	דרגת הכיתה	קבוצות במיצ"ב
שפת-אם (עברית / ערבית)	יום חמישי, ג' בסיוון התשע"ה 21 במאי 2015	ב'	3, 2, 1

* מומלץ לקיים את המיצ"ב הפנימי בכיתות ב' במועד המצויין בטבלה. בתי ספר שימצאו לנכון רשאים להעביר את המבחן במועד מאוחר יותר.

תוצאות המיצ"ב יישארו בידי בתי הספר וישמשו אותו לצרכים פנימיים. הדיווח לגורמים חיצוניים יהיה בהתאם למדיניות בית הספר, כנהוג בכל כלי פנימי אחר שבית הספר משתמש בו.

2.3 מבחני החמ"ד לכיתות ו'

החל משנת התשע"ה יועברו מבחני החמ"ד לתלמידי כיתות ו' בכל בתי הספר המשתייכים לחינוך הממלכתי-דתי. המבחנים יערכו במתכונת פנימית בלבד בשני תחומים: תורה (ספר דברים) ותושב"ע. מבחנים אלו מחליפים את מבחני החמ"ד שהיו נהוגים עד כה בכיתות ד' (ספר "במדבר") ובכיתות ה' (תושב"ע), והועברו במתכונת חיצונית.

כל מבחני החמ"ד מפותחים בהלימה לתכניות הלימודים ובהתאם לדרישות מהתלמידים כפי שהוגדרו על ידי מובילי תחום הדעת במשרד החינוך.

עקרונות המתכונת הפנימית הם:

- חוברות המבחנים והמחווניים לבדיקה יועברו לבתי הספר באמצעות שליחים לקראת המועדים המפורטים בטבלה שלהלן.
- העברת המבחנים לתלמידים, בדיקתם וניתוח תוצאותיהם ייערכו על ידי הצוות הבית-ספרי.
- מומלץ לנתח באופן מעמיק את התשובות הניתנות במבחנים, ולאחר מכן לתת לתלמידים משוב אינטגרטיבי ובונה. במשוב כזה כדאי להתייחס לנקודות החוזק ולנקודות שבהן דרוש שיפור, וכן להמליץ על הדרכים לשיפור.
- ראמ"ה תעמיד לרשות בתי הספר כלי עזר מבוססי אקסל המסייעים בחישוב הציונים ובקבלת תמונה כיתתית ושכבתית ("מחמדית"). כלים אלה יפורסמו באתר האינטרנט של ראמ"ה כמה ימים לאחר המועדים הנקובים בטבלה 7 שלהלן.

הודעות

- תוצאות המבחנים יישארו בידי בית הספר. בית הספר לא יתבקש לדווח עליהן לגורם חיצוני כלשהו.

טבלה 7: המועדים המומלצים של מבחני החמ"ד לשנת הלימודים התשע"ה

כיתות	מועד מומלץ להעברת המבחן	תחום הדעת
ו'	יום שני, כ"ז בשבט התשע"ה 16 בפברואר 2015 (קבוצות 1, 2, 3)	תורה (ספר דברים)
ו'	יום חמישי, ז' באדר התשע"ה 26 בפברואר 2015 (קבוצות 1, 2, 3)	תושב"ע

מפרטי המבחנים יפורסמו במהלך חודש אוקטובר 2014 בחלונית "מבחנים וסקרים ארציים" בנושא "מבחני חמ"ד".

2.4 כלים להערכה מעצבת

לרשות המורים עומד אוסף של כלים להערכת הישגים פנים-בית ספריים המערבים איסוף ראיות על כישורים מגוונים של לומדים, באופן שיתמוך בעיצוב תהליכי הלמידה וההוראה בכיתה.

עם מגוון הכלים הללו נמנים בין השאר הכלים הבאים:

- מבדק עמית בשפת אם (עברית וערבית) לראשית כיתה ז'
- מבדק הקריאה והכתיבה (עברית וערבית) לכיתה א'
- ערכה לשפה דבורה בעברית לכיתה ח'
- ערכה לשפה דבורה באנגלית לכיתות ז' עד ט'
- ערכה לרכישת הקריאה באנגלית לכיתה ה' (ABLE)
- מאגרי משימות.

פירוט על כל אחד מן הכלים הללו אפשר למצוא באתר האינטרנט של ראמ"ה בחלונית "הערכה בית ספרית". מרבית הכלים מופצים לבתי הספר על ידי אגפי הגיל במשרד החינוך ולא ישירות על ידי ראמ"ה.

יש לשים לב כי המבדק לרכישת הקריאה והכתיבה **בעברית** לכיתה א' עבר לאחרונה עדכון ונכללות בו כעת כמה משימות חדשות. שתי המשימות הראשונות (שיום אותיות ומודעות פונולוגית) מיועדות להעברה בראשית שנת הלימודים (בחודש ספטמבר). משימות המבדק הנוספות יועברו לקראת סוף שנת הלימודים. המבדק יופץ על ידי האגף לחינוך יסודי.

הערה: ראמ"ה מקדמת פיתוח **מודל להערכה עצמית בית ספרית** במטרה לסייע לבתי הספר בתהליכי קבלת החלטות, הקצאת משאבים והתפתחות בית ספרית. בשנה"ל התשע"ה תתמקד ראמ"ה בפיתוח המסגרת הקונספטואלית.

3. סקרים ומחקרי הערכה

3.1 סקר לאומדן הגודל היחסי של תנועות הנוער

במהלך שנה"ל התשע"ה יימשך סקר לאומדן הגודל היחסי של תנועות הנוער שהחל בשנה"ל התשע"ד.

הסקר יכלול השנה כמה מרכיבים:

1. סקר שיועבר לתלמידי כיתות ה'-י"א יחד עם סקרי האקלים והסביבה הפדגוגית בבתי הספר המשתתפים במיצ"ב החיצוני (קבוצה 1)
2. סקר שיועבר כסקר ייעודי עצמאי בבתי ספר מסוימים (עפ"י רשימה שהוכנה מראש) בבתי ספר שאינם מתוכננים לבצע השנה את סקר האקלים והסביבה הפדגוגית (בין בתי ספר אלו ייכללו בתי ספר מקבוצות 2, 3 אשר לא בוצע בהם סקר תנועות הנוער בהתשע"ד, בתי ספר של משרד הכלכלה ובתי"ס חרדיים של בנות מרשת חסידי גור)
3. סקר טלפוני למדריכי תנועות נוער צעירים וכן למדריכים בוגרים ולמדריכי שנת שירות.

3.2 הערכת פרויקטים והתערבויות חינוכיות

כדי לסייע לקובעי המדיניות בקבלת החלטות מושכלת ומבוססת נתונים בנוגע לתכניות ולפרויקטים מרכזיים במערכת החינוך, ראמ"ה מבצעת **מחקרי הערכה מדגמיים של תכניות ופרויקטים** הנמצאים במרכז העשייה החינוכית. למטרה זו יועברו שאלונים וסקרים למנהלים, למורים, להורים ולתלמידים בנוגע לתכניות שונות המופעלות

[הודעות](#)

בבתי הספר. הודעה מפורטת על מועד ההעברה של הסקרים, על האוכלוסייה הנדגמת ועל נוהלי ההעברה תישלח מבעוד מועד למנהלי בתי הספר שיעלו במדגם.

יש להדגיש כי דיווח על הנתונים בפרויקטים השונים ייעשה אך ורק ברמה הארצית, לא ברמת בית הספר ולא ברמת המורים או התלמידים. המידע שייאסף במסגרת ההערכות לא יועבר לשום גורם מחוץ לראמ"ה וישמש אך ורק לצרכים מחקריים, ללא זיהוי המשתתפים במחקר. בתי הספר מתבקשים לשתף פעולה ולסייע ככל האפשר לעורכי הסקרים ולסוקרים שיגיעו לבתי הספר לצורך עריכת המחקרים.

דוגמאות למחקרי הערכה שיופעלו בשנת הלימודים התשע"ה:

- **הערכת הלמידה המשמעותית במסגרת "ישראל עולה כיתה":** החל משנה"ל התשע"ה אמורה מערכת החינוך לעבור ללמידה משמעותית – למידה המדגישה את הקשר בין המורה לתלמיד, מקדמת את התלמיד כלומד עצמאי, סקרן ובעל מוטיבציה פנימית, מקדמת למידת חקר ולמידה מבוססת פרויקטים ועוד. עבור מהלך זה מתוכנן מערך הערכה רב-שנתי, המתבסס על כלים (שאלונים) ייעודיים שפותחו במיוחד. שאלונים אלו מועברים בקרב מנהלים, מורים ותלמידים במדגם מייצג של בתי ספר יסודיים, חטיבות ביניים וחטיבות עליונות. השאלונים בודקים שורה ארוכה של מאפייני למידה משמעותית במהלך השיעורים בכיתה, באינטראקציות בין מורים לתלמידים, בתרבות הבית ספרית ועוד. המטרה היא לעקוב אחרי הנתונים לאורך שנים ולבדוק האם קיימת התקדמות במדדים אלו.

- **הערכת תהליכים במסגרת המדיניות ללמידה המשמעותית:** החל משנה"ל התשע"ה אמורה מערכת החינוך ליישם את המדיניות ללמידה משמעותית – למידה בעלת ערך ללומד ולמלמד, רלוונטית, מערבת את הלומדים, מדגישה את הקשר בין המורה לתלמיד, מקדמת את התלמיד כלומד עצמאי, סקרן ובעל מוטיבציה פנימית, מקדמת עבודת צוות ומיומנויות של המאה ה-21, מקדמת למידת חקר ולמידה מבוססת פרויקטים ועוד. עבור מהלך זה מתוכנן מערך הערכה רב שנתי, המתבסס על כלים (שאלונים) ייעודיים שפותחו במיוחד עבור תפיסה זו. שאלונים אלו יועברו בקרב מנהלים, מורים ותלמידים במדגם מייצג של בתי ספר יסודיים, חטיבות ביניים וחטיבות עליונות במערכת. השאלונים בודקים שורה ארוכה של מאפייני למידה משמעותית במהלך השיעורים בכיתה, באינטראקציות בין מורים לתלמידים, בתרבות הבית ספרית ועוד.

המטרה היא לעקוב אחרי הנתונים לאורך שנים ולבדוק האם קיימת התקדמות במדדים אלו.

- **הערכת התכניות לשילוב טכנולוגיות תקשוב בהוראה (התכנית להתאמת מערכת החינוך למאה ה-21, תכנית הספרים הדיגיטאליים ו"ישראל דיגיטאלית"):** מחקר הערכה הבוחן את הטמעתן של תכניות מרכזיות לשילוב טכנולוגיות תקשוב בהוראה. סקרים ושאלונים יועברו למדגם אקראי ומייצג של מנהלים, מורים ותלמידים. כמו כן ייערכו תצפיות במדגם של כיתות כדי ללמוד על מאפייניה של הוראה המשלבת טכנולוגיה.

- **הערכת הרפורמה "עוז לתמורה" בחטיבות העליונות:** מחקר הערכה זה נועד ללוות את הרפורמה לאורך שנים, מראשית התהוותה. במסגרת המחקר יועברו שאלונים, ייערכו ראיונות פנים-אל-פנים ויתקיימו קבוצות מיקוד עם מנהלים ומורים המשתתפים ברפורמה ועם מנהלים ומורים שאינם משתתפים בה. כמו כן יועברו שאלונים בכיתות לתלמידים אשר לומדים בבתי ספר שהצטרפו לרפורמה.

- **הערכת התכנית למעבר בתי ספר לניהול עצמי:** מחקר הערכה זה נועד לתת מידע למובילי התכנית במשרד החינוך בנוגע לאופן היישום וההטמעה של התכנית ולאיכותה. ייבדקו העמדות כלפי התכנית וכיצד נתפסות התוצאות וההשפעות שלה על המעורבים בה. במחקר הערכה זה יועברו שאלונים, ייערכו ראיונות פנים-אל-פנים ויתקיימו קבוצות מיקוד עם מדגם אקראי של מורים, מנהלים, מפקחים ומזכירות בית הספר.

- **הערכת התכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית:** מחקר הערכה זה מבקש לתת למובילי התכנית במשרד החינוך מידע בנוגע לאופן היישום וההטמעה של התכנית ולאיכותה ובנוגע לעמדות כלפיה בקרב בעלי העניין. במסגרת המחקר יועברו סקרים למנהלים, לרכזים ולמחנכים ושאלונים בכיתות לתלמידים. כמו כן ייערכו ראיונות וקבוצות מיקוד למחנכים.

- **הערכת תכנית ציל"ה (צהרי יום להעשרה) בגנים ובבתי הספר:** מטרת מחקר הערכה זה לתאר את התפיסות והעמדות בקרב הגורמים המעורבים בהפעלת התכנית ובקרב בעלי עניין מרכזיים: מנהלים, מורים, גננות, הורים ותלמידים.

- **הערכת אופק חדש בגנים:** מחקר הערכה זה נועד ללוות את הרפורמה בגנים לאורך שנים, מראשית התהוותה. במסגרת המחקר

יועברו שאלונים, ייערכו ראיונות פנים-אל-פנים ויתקיימו קבוצות מיקוד עם גנות, סייעות והורים.

- **הערכת התכניות "בית ספר של החופש הגדול" ו"קיץ אחר":** מחקר הערכה זה מבקש ללוות את התכניות השונות במסגרת התפיסה הכללית "מחנכים סביב השעון" ולבחון את תפיסות המנהלים, המורים, התלמידים וההורים כלפי היישום וההטמעה של התכניות וכן את עמדות המעורבים כלפיהן.
- **הערכת התכנית המערכתית לערכים והתכנית "נוער בוחר ערך כדרך":** התפיסה החינוכית העומדת בבסיס החינוך הערכי דוגלת ביצירת קשר בין הידע הרחב והמעמיק שנרכש בתחומי הדעת לבין חינוך לערכים, למוסר ולמידות טובות. מחקרי הערכה אלו מבקשים לבחון את עמדות המנהלים, המורים והתלמידים כלפי התכניות השונות בשאלונים טלפוניים ובראיונות פנים-אל-פנים.
- **הערכת התכנית "אורח חיים בריא":** מחקר הערכה זה מבקש לבחון את היישום וההטמעה של התכנית וכן את השינויים בדפוסי התנהגות ועמדות של תלמידים בתחום התזונה ובתחום הפעילות הגופנית. במסגרת ההערכה ייערכו ראיונות פנים-אל-פנים ויועברו שאלונים לתלמידים, למורים ולמנהלים.
- **הערכת תכניות לעידוד קריאה בגנים ובבתי הספר:** מחקר הערכה זה נועד ללוות בהערכה מעצבת תכניות לעידוד קריאה (כדוגמת "ספריית פיג'מה") בבתי הספר ובגנים כדי לבדוק את היישום של התכניות השונות והטמעתן ולבדוק את העמדות והתפיסות כלפיהן. במחקר הערכה זה יועברו שאלונים טלפוניים לגנות, למורים ולהורים. כמו כן ייערכו ראיונות פנים-אל-פנים ותצפיות בגנים ובבתי הספר (בכיתות א'-ב').
- **הערכת המהלך לפתיחה מבוקרת של איזורי רישום:** במסגרת מהלך זה רשויות מקומיות מאפשרות להורים לרשום את ילדיהם לבתי ספר על פי העדפתם. בו בזמן בתי הספר עוברים תהליך של בניית ייחודיות ושל התמחות כדי להרחיב את המגוון המוצע להורים ולילדים, מתוך כוונה לשפר את החינוך ביישוב באופן כללי. במהלך שנת הלימודים התשע"ה תלווה ראמ"ה את התכנית בהערכה שבמסגרתה ירואיינו מנהלים, מורים והורים בריאיון טלפוני.
- **הערכת תכנית אמירים:** במסגרת תכנית זו מורים מבתי ספר יסודיים עוברים הכשרה לעבודה עם תלמידים מצטיינים בהתאם לתחום העניין או להתמחות של המורה. במהלך העבודה בכיתות

המורים מנחים את התלמידים בלמידת חקר או בלמידה מונחית פרויקטים. במסגרת ההערכה תעביר ראמ"ה שאלונים בקרב מורים ובקרב תלמידים במטרה לבדוק את תהליכי ההוראה והלמידה בכיתות, את המידה שבה התלמידים הופכים להיות לומדים עצמאיים ובעלי הכוונה עצמית ואת המידה שבה הם חשים שהם מצליחים להביע את כישורונותיהם בעזרת התכנית.

- **הערכת תכנית מצוינות 2000:** תכנית זו פועלת במערכת החינוך החל משנת הלימודים התשס"ט (1999) והיא מתמקדת בקידום לימודי המדעים והמתמטיקה בקרב תלמידי כיתות ד'-ט'. בכל בית ספר שמצטרף לתכנית מתבצע הליך בחירה של תלמידים מצטיינים על פי הגדרת בית הספר, והם משתתפים בשיעורים תוספתיים בהיקף של 4 ש"ש. השיעורים מתמקדים בתחומי המדעים, החשיבה המתמטית והטכנולוגיה. במסגרת ההערכה תצבע ראמ"ה תחילה ראיונות פנים אל פנים עם מנהלים, עם מורים ועם קבוצות של תלמידים במספר מצומצם של בתי ספר, ובהמשך תעביר שאלונים בקרב תלמידים בכיתות ותבצע ראיונות טלפוניים עם מורים ומנהלים.

- **הערכת תכנית קרב:** במסגרת זו בוחרים בתי הספר, בשיתוף עם נציגי הורים ועם הרשויות המקומיות, תכניות של העשרה המופעלות על ידי תכנית קרב. במסגרת ההערכה תבחן ראמ"ה עמדות של מנהלים ושל מורים כלפי התכנית ותרומתה לבית הספר ולתלמידים, תפיסות של מדריכים בתכנית קרב בנוגע להדרכה ולליווי שהם מקבלים מטעם התכנית וכן תפיסות של תלמידים בנוגע לתרומה של התכנית בעיניהם. במסגרת ההערכה ירואיינו טלפונית מורים, מנהלים ומדריכי תכנית קרב ויועברו שאלונים בקרב תלמידים בכיתות שיידגמו לשם כך. בנוסף, במסגרת ההערכה, תבצע ראמ"ה ראיונות פנים-אל-פנים עם מנהלים, מורים ומדריכי קרב במספר מצומצם של בתי ספר וכן תקיים קבוצות מיקוד קצרות עם תלמידים המשתתפים בתכנית.

בשאלות אפשר לפנות לראמ"ה, הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך,
טל' 03-5205555, פקס' 03-5205509,
דוא"ל rama@education.gov.il
כתובת אתר האינטרנט של ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

7. חינוך חברתי וחינוך בלתי פורמאלי

7.3 חידונים

7.3-1 (עה) חידון התנ"ך הארצי לנוער יהודי, התשע"ה

1. מבוא

חיזוק הזהות היהודית, ובכלל זה הכרת המקורות והחינוך לאהבת התנ"ך, הוא נדבך מרכזי בתכנית האסטרטגית של משרד החינוך. אחת המטרות המרכזיות של מפעל חידון התנ"ך לנוער היא לעודד את לימוד ספר התנ"ך ואת התעניינות בני הנוער היהודי בתנ"ך כבסיס התרבותי של עם ישראל. לימוד התנ"ך מחזק את החידון מותאם לאופיו ולתכניו של לימוד התנ"ך במערכת החינוך כדי לתת לו מקום משמעותי בתהליך הלימודי. יש ליצור למידה חווייתית, יצירתית ומשמעותית לקראת החידון. בחידון התנ"ך שותפים זרם החינוך הממלכתי וזרם החינוך הממלכתי-דתי. לכל זרם יוגדרו בנפרד התכנים והחומר לחידון וסגנון השאלות.

החידון יכול שלוש שלבים: שלב בית ספרי, שלב מחוזי ושלב ארצי. בשלב המחוזי ובשלב הארצי יתקיים חידון בכתב לפני החידון הפומבי. בסיומו של החידון המחוזי יעפילו שני נציגים מכל מחוז לחידון הארצי: הכלה או החתן המחוזי מהזרם הממלכתי והכלה או החתן המחוזי מהזרם הממלכתי דתי, אשר יקבלו תעודה בגין הישגם. לפני החידון הארצי יתקיימו שני ימי עיון רצופים לחתני ולכלות החידונים המחוזיים ובמסגרתם יתקיים החידון הארצי המוקדם בכתב. בחידון התנ"ך הארצי לנוער ייבחרו שני הנציגים הזוכים במקום הראשון והשני מכל זרם, הממלכתי והממלכתי דתי, שייצגו את ישראל בחידון התנ"ך העולמי לנוער בכתב. תוצאות הניקוד של החידון בכתב יקבעו את שילובם של נציגי ישראל בחידון התנ"ך העולמי הפומבי אשר ייערך ביום העצמאות, בהשתתפות נציגי הקהילות היהודיות שעלו אף הם לשלב זה בהתאם לניקוד שקיבלו.

יוענקו פרסים למקומות הראשונים בכל השלבים: המחוזי, הארצי והעולמי.

ועדת חריגים

ועדת חידון התנ"ך הארצית מוסמכת לאשר בעת הצורך חריגות מההנחיות הכלולות בתקנון זה ותפרסם זאת באתר חידוני התנ"ך.

2. הנושא המרכזי

חידון התנ"ך עומד השנה בסימן "האחר הוא אני".

3. חומר הלימוד לחידון התנ"ך לשנים התשע"ג – התשע"ה

שימו לב: חומרי הלימוד לבתי הספר הממלכתיים שונה מזה של תלמידי בתי הספר הדתיים.

3.1 חומרי הלימוד לחידון לתלמידי בתי הספר הממלכתיים

א. לחידון הבית-ספרי

בראשית: הפרקים י"ב-נ'

שמות: הפרקים א'-כ"ד, ל"א-ל"ד

במדבר: הפרקים י'-י"ז, כ'-כ"ה, כ"ז, ל"ב

יהושע: הפרקים א'-י"א, י"ד, כ"ב-כ"ד

שופטים: כל הספר

רות: כל הספר.

ב. לחידון המחוזי – תוספת לנ"ל

שמואל א': כל הספר

שמואל ב': כל הספר

מלכים א': כל הספר

מלכים ב': כל הספר

יונה: כל הספר.

ג. לחידון הארצי המסכם – תוספת לנ"ל

ויקרא: הפרקים י"ט, כ"ג, כ"ד, כ"ה

דברים: הפרקים כ'–כ"ז, כ"ט–ל"ד
ישעיה: הפרקים א'–י"ב, כ"ה–ל"ה, ס"–ס"ו
ירמיה: הפרקים א'–ב', י"א–כ"ג, ל"–ל"ג
הושע: הפרקים א'–ו', י"א–י"ד
איוב: הפרקים א'–ב', ל"ח–מ"ב
עזרא: הפרקים א', ג', ז', ט', י'
נחמיה: כל הספר
דברי הימים ב' : הפרקים י"ז–ל"ו.

ד. לחידון העולמי – תוספת לנ"ל

יחזקאל: הפרקים י"ז–כ', כ"ז–כ"ח, ל"ג–ל"ד, ל"ו–ל"ז
עמוס: כל הספר
מיכה: כל הספר
צפניה: כל הספר
זכריה: כל הספר
מלאכי: כל הספר
משלי: הפרקים כ'–ל"א
חגי: כל הספר
תהילים: הפרקים א'–ב', י"ט–ל'.

3.2 חומרי הלימוד לחידון לתלמידי בתי הספר הדתיים

א. לחידון הבית-ספרי

בראשית: הפרקים י"ב–נ'
שמות: הפרקים א'–כ"ד, ל"א–ל"ד
ויקרא: הפרקים י"ט, כ"ג, כ"ד, כ"ה
במדבר: הפרקים י'–י"ז, כ'–כ"ה, כ"ז, ל"ב
דברים: הפרקים כ'–כ"ז, כ"ט–ל"ד

יהושע: הפרקים אי-י"א, י"ד, כ"ב-כ"ד

שופטים: כל הספר

רות: כל הספר.

ב. לחידון המחוזי – תוספת לנ"ל

שמואל א': כל הספר

שמואל ב': כל הספר

מלכים א': כל הספר

מלכים ב': כל הספר

ישעיה: הפרקים אי-י"ב, כ"ה-ל"ה, ס"ו-ס"ז

ירמיה: הפרקים א'-ב', י"א-כ"ג, ל"ג-ל"ד

יונה: כל הספר.

ג. לחידון הארצי המסכם – תוספת לנ"ל

הושע: הפרקים א'-ו', י"א-י"ד

עמוס: כל הספר

חגי: כל הספר

תהילים: הפרקים א'-ב', י"ט-ל'

איוב: הפרקים א'-ב', ל"ח-מ"ב

עזרא: הפרקים א', ג', ז', ט', י'

נחמיה: כל הספר

דברי הימים ב': פרקים י"ז-ל"ו.

ד. לחידון העולמי – תוספת לנ"ל

יחזקאל: הפרקים י"ז-כ', כ"ז-כ"ח, ל"ג-ל"ד, ל"ז-ל"ז.

מיכה: כל הספר

זכריה: כל הספר

מלאכי: כל הספר

צפניה: כל הספר
משלי: הפרקים כ"א-ל"א.

4. לוח הזמנים לשנת התשע"ה

- א. החידונים הבית-ספריים: 6.1.2015, ט"ו בטבת התשע"ה
 - ב. החידונים המחזיים: 17.2.2015, כ"ח בשבט התשע"ה
 - ג. מחנה וחידון התנ"ך: 8-9.3.2015, י"ז-י"ח באדר התשע"ה
 - ד. החידון הארצי המסכם: 24.3.2015, ד' בניסן התשע"ה
 - ה. החידון העולמי – יום העצמאות, ישודר בשידור ישיר בטלוויזיה:
23.4.2015, ד' באייר התשע"ה.
- לביוררים נוספים אפשר לפנות אל מר איציק בן אבי, מרכז חידוני התנ"ך
במינהל החברה והנוער משרד החינוך, טל' 02-5603112/4343.

להרשמה לחידון יש לפנות לרכזי חידון התנ"ך במחוזות, כמפורט להלן:

מחוז צפון: רונית לוי, טל' 050-4566706

מחוז חיפה: חנוך כליל החורש, טל' 04-8632647, 050-6283512

מחוז מרכז: מאיר אסא, טל' 03-6896428, 052-3654412

מחוז תל אביב: איריס מייזלס, טל' 03-6896183, 052-2211710

מחוז דרום: עליזה גור, טל' 050-6282050

מיטרה בלומנפלד, טל' 08-6263342, 050-6288981

מחוז ירושלים: חוה אברבנאל, טל' 02-5601142, 052-2552792

אביטל פריס, טל' 052-8119718.

8. עובדי הוראה ועובדי הינוך

8.5 תנאי שירות

מלגת פולברייט למצטיינים בהוראה (עה) 1-8.5

1. רקע

משרד החינוך מבקש לשלב מורים מצטיינים המלמדים בבתי הספר היסודיים, בחטיבות הביניים ובבתי הספר העל-יסודיים בתכנית מלגת "פולברייט". מורים הפועלים לקידום למידה משמעותית, מטפחים מצוינות ומקדמים יזמות, מובילים את תלמידיהם למימוש עצמי ונותנים מענה לשונות מוזמנים להגיש בקשות לקבלת המלגה.

מלגת "פולברייט" למצטיינים בהוראה היא תכנית הממומנת על ידי ממשלת ארצות הברית לשם זיהוי ועידוד מצוינות בהוראה בארצות הברית ומחוצה לה. במסגרת התכנית מוענקות מלגות לאנשי הוראה מצטיינים כדי לאפשר להם לבקר למשך סמסטר אחד בתכנית לתואר שני בפקולטה לחינוך בארצות הברית, שם יכין כל אחד מהם פרויקט חינוכי מחקרי על פי תכנונו. בסוף התכנית על כל משתתף להגיש את הפרויקט בהתאם למתכונת ולתכנים שהציע בעת הגשת המועמדות. על הפרויקטים לעודד דיאלוג בין-תרבותי התומך בפעילויות הוראה עתידיות. האוניברסיטה המארחת תמנה לכל משתתף חונך שיסייע לו בליטוש הרעיונות לפרויקט. במסגרת התכנית המשתתפים נדרשים לגלות יצירתיות בפיתוח פעילויות שיקדמו וישפרו את הפרויקט שלהם ויתרמו להצלחת יישומו. כל מורה אורח יתבקש להגיש מצגות לגבי פעילויותיו במסגרת הפרויקט ולתעד בכתב, בצילום או באמצעים אחרים את מחשבותיו וחוויותיו משהייתו בארה"ב. בנוסף על העבודה על הפרויקטים הפרטניים, המשתתפים יוכלו להשתתף בשני קורסים של האוניברסיטה המארחת, לערוך תצפיות וללמד בבתי הספר המקומיים וכן לעסוק בפעילויות נוספות הקשורות בהוראה.

התכנית תתקיים מאמצע אוגוסט 2015 ועד אמצע דצמבר 2015.

2. הטבות לעמיתי התכנית

עמיתי התכנית זוכים למימון נסיעות, שכר לימוד, דמי מחיה, מגורים (ליד האוניברסיטה), ביטוח רפואי מוגבל וקרנות העשרה מקצועית.

בני משפחה רשאים להצטרף לעמיתי התכנית, אולם התכנית אינה מספקת תמיכה כספית לנסיעותיהם, להוצאות הכרוכות בשהייתם בארצות הברית או לכל הוצאה אחרת שלהם. אם יצטרפו בני משפחה אל עמית התכנית תסייע האוניברסיטה המארחת במציאת דיור חלופי לו ולמשפחתו.

3. הקריטריונים לזכאות

על מגישי הבקשות למלגת "פולברייט" לעמוד בקריטריונים האלה:

- מורה במשרה מלאה
- ניסיון מקצועי במשרה מלאה במשך חמש שנים לפחות
- אזרח ישראלי
- שליטה בשפה האנגלית בדיבור ובכתיבה המאפשרים למועמד להשתתף בקורסים אקדמיים, ללמד, להנחות סמינרים ולהציג מצגות בבתי ספר בארה"ב. על המועמדים להציג ציון עדכני של לפחות 80 במבחן TOEFL או ציון עדכני של 6.5 במבחן IELTS.
- יכולת מנהיגות
- ניסיון בהנחיית סדנאות או בהובלת פעילויות לפיתוח מקצועי.

4. הנחיות להכנת הבקשה למלגה

על מועמד המעוניין להשתתף בתכנית "פולברייט" למצטיינים בהוראה והעונה על הקריטריונים לזכאות, להגיש את הבקשה ל"קרן חינוך ארצות הברית-ישראל", האחראית על ניהול תכנית "פולברייט" בישראל. הבקשות ייבדקו על ידי ועדה מקצועית של הקרן, שתבחר כשמונה מועמדים אשר יומלצו בפני האחראים על התכנית בארה"ב שהחלטה הסופית לגבי הזוכים הישראליים היא בידיהם.

על הבקשה לכלול את הפרטים האלה:

- טופס בקשה מלא
- אישור חל"ת (שנת שבתון)
- תוצאות מבחן IELTS/TOEFL

הודעות

- הערכה/המלצה של מנהל בית הספר בנוגע לתהליכי הוראה ולגישה
- חינוכית ברוח למידה משמעותית, הכלה, מימוש עצמי וקידום מצוינות
- קורות חיים באנגלית המוכיחים שהמועמד עומד בקריטריונים לזכאות
- גיליונות ציונים באנגלית מלימודים אקדמיים
- שני מכתבי המלצה
- הצעה לפרויקט חינוכי.

את טופס הבקשה ואת הפריטים הנלווים יש לשלוח לגב' ג'ודי סטבסקי לא
 יאחר מ-ז' בחשוון התשע"ה, 31 באוקטובר 2014.

אפשר לקבל מידע נוסף על התכנית בכתובת:
<http://www.fulbrightteacherexchange.org>

לקבלת טופס מועמדות יש לפנות
 אל הגב' ג'ודי סטבסקי, קרן חינוך ארצות הברית-ישראל,
 טל' 03-5172392, דוא"ל JStavsky@fulbright.org.il.

9. תכניות לימודים

9.3 הינוך גופני

9.3-1 (עה) מסגרות התחרות הספורטיבית ותאריכי האירועים הארציים והבין-לאומיים בשנה"ל התשע"ה

1. עדכון התאריכים הקובעים להשתתפות תלמידות ותלמידים בתחרויות הספורט של בתי הספר בשנת הלימודים התשע"ה

בשנת הלימודים התשע"ה יהיו רשאים ליטול חלק בתחרויות תלמידות ותלמידים אשר תאריך הלידה הקובע לגביהם (לפי סעיף 11 לחוק לימוד חובה) הוא כלהלן:

לכיתות ז'-ח': א' בטבת התשס"א, 27.12.2000. מותר לשתף חריג גיל אחד יליד א' בטבת התש"ס, 10.12.1999, ואילך.

לכיתות ט': א' בטבת התש"ס, 10.12.1999. מותר לשתף חריג גיל אחד יליד א' בטבת התשנ"ט, 20.12.1998, ואילך.

לכיתות י'-י"ב: א' בטבת התשנ"ז, 11.12.1996. מותר לשתף חריג גיל אחד יליד א' בטבת התשנ"ו, 24.12.1995, ואילך.

2. ההרשמה לאליפויות הארציות

ההרשמה לאליפויות הארציות לבתי הספר בשנת הלימודים התשע"ה תיעשה במסגרת ההרשמה הרגילה במחוזות. לא תתקיימנה הרשמות פתוחות.

ההרשמה של קבוצות בתי הספר המשתתפות באליפויות הארציות לבתי הספר התיכוניים בכדורסל ובכדורעף תיעשה ישירות בהתאחדות הספורט לבתי ספר.

3. השתתפות בתחרויות בין-לאומיות (I.S.F.)

באליפויות העולם לבתי הספר (I.S.F.) בשנת התשע"ה יורשו להשתתף אך ורק תלמידים ותלמידות שנולדו לאחר כ"ב בטבת התשנ"ז, 1.1.1997, לא יורשו להשתתף חריגי גיל.

• כדורסל

קבוצות בתי הספר שתזכינה באליפות התיכונים הארצית בכדורסל תהיינה מועמדות לייצג את הפיקוח על החינוך הגופני במשרד החינוך באליפות העולם לבתי הספר (I.S.F.).

יודגש כי באליפות התיכונים הארצית בכדורסל יורשו להשתתף גם תלמידים ותלמידות חריגי גיל בהתאם לתקנון, אך הם **לא יוכלו** להצטרף למשלחת ו/או להשתתף באליפות העולם לבתי הספר (I.S.F.).

• אתלטיקה, ניווט תחרותי, שחייה וכדורעף חופים (במתכונת I.S.F.)

קבוצות בתי הספר שתזכינה באליפויות הארציות של בתי הספר באתלטיקה, בניווט תחרותי, בשחייה ובכדורעף חופים תהיינה מועמדות לייצג את הפיקוח על החינוך הגופני במשרד החינוך באליפויות העולם לבתי הספר (I.S.F.).

באליפויות ארציות אלה יורשו להשתתף אך ורק תלמידים שנולדו לאחר כ"ב בטבת התשנ"ז, 1.1.1997. **לא יורשו להשתתף תלמידים חריגי גיל.**

ההרשמה לאליפויות אלה תהיה פתוחה ותסתיים ביום רביעי, ז' בתשרי התשע"ה, 1 באוקטובר 2014.

בית ספר שלא קיבל טופסי רישום יפנה אל המפקח על החינוך הגופני במחוז או יוריד את קובצי ההרשמה מהאתר של התאחדות הספורט לבתי הספר בכתובת זו: www.schoolsport.co.il.

4. מסגרות התחרות הספורטיבית

4.1 כללי

הפיקוח על החינוך הגופני ימשיך לעסוק בנושא "אורח חיים פעיל ובריא" במסגרת אירועים וכנסים במחוזות ובמישור הארצי, כדי להפכו לאורח חיים הלכה למעשה.

4.2 השתתפות בתחרויות הספורט של בתי הספר –

- א. תחרויות הספורט הבית-ספריות מאורגנות אך ורק על ידי הפיקוח על החינוך הגופני במשרד החינוך ובהתאם לנהלים המפורטים בחוזרי המנכ"ל. מנהלי בתי הספר לא יאפשרו לתלמידים ולמורים להשתתף בתחרויות שאינן מטעם הפיקוח על החינוך הגופני. במקרים חריגים יש להפנות בקשה **בכתב** למפקח על החינוך הגופני ולקבל אישור **בכתב** לפני מועד התחרות.
- ב. אירועי החינוך הגופני יפעלו על פי "התקנון לאירועי החינוך הגופני" (בהוצאת משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, הפיקוח הארצי על החינוך הגופני, תל-אביב, התשס"א 2001-2000), ועל-פי ההוראות המפורסמות מעת לעת בחוזרי המנכ"ל.
- ג. התאחדות הספורט לבתי הספר היא המארגנת של אירועי הספורט הארציים. התחרויות המחוזיות יתבצעו בשתי מתכונות: האחת – לכל בתי הספר בהתאם למסגרות התחרות כפי שהיו נהוגות עד כה, והשנייה – לבתי הספר שהקימו מועדון ספורט בית-ספרי לתלמידות ולתלמידים בענפי הספורט האלה: כדורעף, כדורעף חופים, אופני הרים, שחמט, טניס-שולחן, אתלטיקה קלה וניווט תחרותי, ולתלמידות בלבד: כדוריד, כדורגל וכדורסל.
- ד. חובה על כל נבחרות בתי הספר להופיע לתחרויות בתלבושת ספורט מלאה, אחידה ומסודרת, בצבעים ובדגמים אחידים, מסומנת בהתאם לחוקה בכל ענף ספורט. **היעדר תלבושת אחידה וזהה לחלוטין יביא לפסילת הנבחרת ולמניעת השתתפותה בתחרות.**
- ה. בשלב הארצי חובה על כל הנבחרות להגיע עם שתי מערכות לבוש, האחת בהירה והשנייה כהה. הופעה עם סמלי אגודות או עם פרסומות מסחריות על תלבושות הספורט או על בגדי האימון של התלמידים אסורה בהחלט.
- ו. מנהלי בתי הספר יקפידו למלא טופס "רישום קבוצתי למשתתפים", המכיל מידע על בריאות התלמידים ועל ביטוח תאונות אישיות של כל אחד מהם. אפשר לקבל טפסים אלה אצל המפקח על החינוך הגופני במחוז.
- כמו-כן המנהלים נדרשים להקפיד שכל התלמידים הנמנים עם נבחרת בית הספר אכן עומדים בכללי ההתנהגות החינוכית שהתפרסמו בסעיף 9.3-19 בחוזר הוראות הקבע עב/9(א), "כללי

ההתנהגות החינוכית, החברתית והספורטיבית לבתי"ס ע"ס הנוטלים חלק בתחרויות ספורט – האמנה החינוכית".

כרטיסי משתתף, בנוסף על כרטיס הרישום הקבוצתי, יונפקו למשתתפים בתחרויות של מועדוני הספורט הבית-ספריים ובתחרויות אליפות בתי הספר התיכוניים בכדורסל, בכדוריד ובכדורעף.

ז. מנהלי בתי הספר יודאו כי כל מאמני הנבחרות בבית ספרם סיימו את קורס ההכשרה לאימון במערכת החינוך או נרשמו לו, בהתאם להוראות שפורסמו בחוזר "הודעות ומידע" סט/10, סעיף 4-9.3, "מאמני נבחרות בתי"ס – חובתם להיות בעלי תעודת הוראה או בעלי תעודת "מאמן" שעברו הכשרה מיוחדת".

ח. מנהלי בתי הספר יודאו כי מורי החינוך הגופני מודעים לתקנונים וללוח הזמנים של האירועים להלן. מרכזי החינוך הגופני אחראים לבדוק אפשרות לשינויים בתקנון ובלוח הזמנים שבועיים לפני המועד המתוכנן.

4.3 שיתוף נבחרות בחטיבות הביניים ובבתי הספר העל-יסודיים בתחרויות הספורט

א. הנהלת בית הספר תקבע את מספר הנבחרות הרשאיות להשתתף בתחרויות בהתאם לאחת משתי האפשרויות האלה:

- (1) מספר הנבחרות יהיה כמספר החטיבות בבית הספר. לדוגמה: בית ספר שיש בו חטיבה עליונה אחת ו-3 חטיבות ביניים ייוצג ע"י 4 נבחרות נפרדות (אחת לכל חטיבה).
- (2) נבחרת אחת לכל חטיבת גיל: לפי הדוגמה הנ"ל, נבחרת אחת לחטיבה העליונה ונבחרת אחת לשלוש חטיבות הביניים.

ב. להלן הכללים לרישום הנבחרות לתחרויות:

- (1) אם יש יותר מנבחרת אחת, תירשם כל נבחרת בנפרד על גבי הטופס "רישום קבוצתי למשתתפים".
- (2) על טופס ההרשמה יש לציין את שם המוסד ולהדגיש את כינוי או סימול החטיבה באותו מוסד.
- (3) באפשרות 1א' אין להעביר תלמיד מחטיבה אחת לחטיבה אחרת באותה שנת לימודים.

- (4) הרישום בכל ענפי הספורט קבוע וסופי לאותה שנת לימודים.
- (5) השתתפות הנבחרות היא בהתאם לקבוצות הגיל המפורסמות בהודעה זאת.
- (6) בית ספר שבו פועלת כיתת ספורט רשאי לרשום קבוצה נוספת מתלמידי כיתה ז' שתתחרה בתחרויות אזוריות או מחוזיות בלבד, ללא אפשרות להעפיל לגמר הארצי (במשחקי הגמר הארצי יתמודדו שתי קבוצות משני בתי ספר שונים). בשלב זה הקבוצה הרשמית תהיה הקבוצה המורכבת מתלמידי כיתות ז'-ח' בלבד, כמו בעבר.
- (7) בית ספר המשתתף במסגרת התחרויות של אליפות בתי הספר התיכוניים בכדורסל או בכדורעף, יוכל לשתף, במסגרת מחוזית בלבד, נבחרת של כיתות י' לתלמידים שאינם נמנים עם סגל שחקני אליפות התיכוניים (ללא אפשרות להעפיל לאליפות הארצית).
- בנבחרת זו אפשר לכלול עד 2 תלמידים מכיתות י"א, אשר אינם נמנים עם סגל השחקנים של קבוצת אליפות התיכוניים, כל זאת באישור המפקח על החינוך הגופני במחוז.

ג. תלבושת

אם בתחרות משתתפת יותר מנבחרת אחת מאותו מוסד, תהיה תלבושתה של כל אחת מן הנבחרות שונה בצבע החולצה ובסמל.

5. אירועים ארציים ובין-לאומיים

- 5.1 מנהלי בתי הספר מתבקשים לשריין את מועדי האליפויות המתפרסמים בטבלה בהמשך.
- 5.2 בתי הספר שיזכו באליפויות להלן יהיו **מועמדים** לייצג את משרדנו בתחרויות הבין-לאומיות של בתי הספר.
- ההחלטה על השתתפות המשלחות בתחרויות הבין-לאומיות של בתי הספר תתקבל בפיקוח הארצי על החינוך הגופני. אין האמור בחוזר זה מחייב את הפיקוח הארצי על החינוך הגופני לשלוח את כל בתי הספר המנצחים לאליפויות הבין-לאומיות. תמיכת משרד החינוך תעמוד בשנת הלימודים התשע"ה על 40% ממחיר כרטיסי הטיסה והשהייה בימי התחרות הרשמיים.

הודעות

- 5.3 משלחת המייצגת את משרדנו בתחרויות הבין-לאומיות של בתי הספר במשחקי כדור חייבת לכלול מורה לחינוך גופני במסגרת הרשמית.
- 5.4 **אלה האליפויות הבין-לאומיות בשנת התשע"ה:**
- א. שחייה (פולין): כ"ז בניסן - ב' באייר התשע"ה, 16-21 באפריל 2015
- ב. כדורסל (צרפת): כ"ח בניסן - ו' באייר התשע"ה, 17-25 באפריל 2015
- ג. ניווט תחרותי (טורקיה): כ"ט בניסן - ה' באייר התשע"ה, 18-24 באפריל 2015
- ד. כדורעף חופים (ברזיל): כ"ו בסיוון - ג' בתמוז התשע"ה, 13-20 ביוני 2015
- ה. אתלטיקה קלה (סין): י"ט בתמוז התשע"ה, 27 ביוני - 2 ביולי 2015.
- באליפויות הבין-לאומיות לבתי הספר (I.S.F.) בשנת התשע"ה רשאים להשתתף אך ורק תלמידים ותלמידות מכיתות י"ב שנולדו החל מתאריך כ"ב בטבת התשנ"ז, 1.1.1997. לא יורשו להשתתף חריגי גיל.

הערה

כדי לחסוך בהוצאות נסיעה ולמנוע איבוד ימי לימודים, האליפויות הארציות בכדוריד, בכדורעף, בכדורסל, בקט-רגל ובכדורגל לבתי הספר העל-יסודיים בשנת הלימודים התשע"ה מאורגנות בימים מרוכזים, כאשר כל נבחרת תשחק שני משחקים ביום. מנהלי בתי הספר מתבקשים להנחות את האחראים לנבחרות להכין את התלמידים לאינטנסיביות של משחקי האליפויות, במיוחד מבחינת הכושר הגופני.

5.5 להלן מועדי האליפויות :

א. משחקי כדור

מס'	הענף	מועד הדיווח המחוזי	מועד האליפות הארצית	מועד הגמר הארצי	הערות
1.	כדורגל יי-י"ב תלמידים/ות	יום שישי, י"ח בטבת התשע"ה, 9/1/2015	ימים שני-שלישי, י"ג-י"ד בשבט התשע"ה, 2-3/2/2015 מועד חלופי: ימים שני-שלישי, כ"א בשבט התשע"ה, 9-10/2/2015	יום רביעי, כ"ט בשבט התשע"ה, 18/2/2015	
2.	קט רגל יי-י"ב תלמידים/ות	יום שישי, כ"ד בשבט התשע"ה, 13/2/2015	ימים שני-שלישי, י"ח-י"ט באדר התשע"ה, 9-10/3/2015	יום רביעי, כ"ז באדר התשע"ה, 18/3/2015	
3.	כדורסל יי-י"ב תלמידים/ות	יום שישי, כ"א בחשוון התשע"ה, 14/11/2014	ימים רביעי-חמישי, ד'-ה' בכסלו התשע"ה, 26-27/11/2014	השתלבות באליפות התיכונים התשע"ה	
4.	גמר אליפות התיכונים בכדורסל יי-י"ב תלמידים/ות			יום חמישי, י"ז בטבת התשע"ה, 8/1/2015 מ. חלופי: יום חמישי, כ"ד בטבת התשע"ה, 15/1/2015	* אליפות בין-לאומית בצרפת כ"ח בניסן - ו' באייר התשע"ה, 17-25/4/2015
5.	כדורעף יי-י"ב תלמידים/ות	יום שישי, י"ד בחשוון התשע"ה, 7/11/2014	ימים שני-שלישי, כ"ד-כ"ה בחשוון התשע"ה, 17-18/11/2014	השתלבות באליפות התיכונים התשע"ה	
6.	גמר אליפות התיכונים בכדורעף יי-י"ב תלמידים/ות			יום רביעי, ט' בטבת התשע"ה, 31/12/2014	
7.	כדורעף ט' מועדונים תלמידים/ות	יום שישי, ז' בניסן התשע"ה, 27/3/2015	ימים שני-שלישי, ח'-ט' באייר התשע"ה, 27-28/4/2015	יום שני, כ"ב באייר התשע"ה, 11/5/2015	

מס'	הענף	מועד הדיווח המחוזי	מועד האליפות הארצית	מועד הגמר הארצי	הערות
8.	כדורעף ז'-ח' מועדונים תלמידים/ות	יום שישי, ז' בניסן התשע"ה, 27/3/2015	ימים שני-שלישי, ט"ו-ט"ז באייר התשע"ה, 4-5/5/2015	יום רביעי, כ"ד באייר התשע"ה, 13/5/2015	
9.	כדורעף חופים I.S.F. ז'-ז"ב תלמידים/ות	ההרשמה פתוחה לכיתות י-י"ב עד יום רביעי, ז' בתשרי התשע"ה, 1/10/2014	יום חמישי, כ"ג בשבט התשע"ה, 12/2/2015		* אליפות בין- לאומית בברזיל כ"ו בסיוון – ג' בתמוז התשע"ה, 13-20/6/2015
			מ. חלופי: יום חמישי, ל' בשבט התשע"ה, 19/2/2015		
10.	אליפות ארצית בכדורעף חופים ז'-ח', ט', י'-י"ב תלמידים/ות		ימים שלישי-רביעי, ט"ו-ט"ז בסיוון התשע"ה, 2-3/6/2015		
			מ. חלופי: ימים שלישי-רביעי, כ"ב-כ"ג בסיוון התשע"ה, 9-10/6/2015		
11.	כדוריד ז'-ז"ב תלמידים/ות	יום חמישי, כ"ו בכסלו התשע"ה, 18/12/2014	ימים רביעי-חמישי, ו'-ז' באדר התשע"ה, 25-26/2/2015	יום רביעי, ה' בניסן התשע"ה, 25/3/2015	
12.	כדוריד ז'-ח', ט' מועדונים תלמידות	יום שישי, ה' באייר התשע"ה, 24/4/2015		יום שלישי, א' בסיוון התשע"ה, 19/5/2015	

* בענפים אלו יתקיימו תחרויות בין-לאומיות (I.S.F.). בתי-הספר הזוכים במקומות הראשונים יהיו מועמדים להשתתף בהן.

ב. התחרויות המסכמות בחתירה ובשיט

מועד הגמר הארצי	הענף	מס'
יום שלישי, כ"ה בחשוון התשע"ה, 18/11/2014	חתירה וקיאקים תלמידים/ות	13.
מ. חלופי: יום שלישי, ג' בכסלו התשע"ה, 25/11/2014		
יום שלישי, כ"ג באייר התשע"ה, 12/5/2015	מפרשיות ואופטמיסטים תלמידים/ות	14.
מ. חלופי: יום שלישי, א' בסיוון התשע"ה, 19/5/2015		

ג. כינוסי אתלטיקה קלה ומירוצי שדה

מועדי הכינוסים האזוריים והמחוזיים ייקבעו על ידי המפקחים במחוזות. תחרויות הגמר הארציות תיערכנה בהתאם ללוח הזמנים שלהלן:

הערות	מועד הגמר הארצי	מועד האליפות הארצית	מועד הדיווח המחוזי	הענף	מס'
	יום רביעי, י' באייר התשע"ה, 29/4/2015		יום שישי, ז' בניסן התשע"ה, 27/3/2015	אתלטיקה קלה קבוצתי ז'-ח', ט' מועדונים+ בתי ספר תלמידים/ות	15.
	מ. חלופי: יום ראשון, י"ד באייר התשע"ה, 3/5/2015				

מס'	הענף	מועד הדיווח המחוזי	מועד האליפות הארצית	מועד הגמר הארצי	הערות
16.	אתלטיקה קלה י-י"ב + א"ק אישי תלמידים/ות	יום שישי, א' באדר התשע"ה, 20/2/2015		יום שני, כ"ה באדר התשע"ה, 16/3/2015	
				מ. חלופי: יום שני, ג' בניסן התשע"ה, 23/3/2015	
17.	אתלטיקה קלה I.S.F. י-י"ב תלמידים/ות	הרשמה פתוחה עד יום רביעי, ז' בתשרי התשע"ה, 1/10/2014		יום רביעי, כ"ב בשבט התשע"ה, 11/2/2015	* אליפות בין-לאומית בסין, י-ט"ו בתמוז התשע"ה, 27/6-2/7/2015
				מ. חלופי: יום שלישי, כ"ח בשבט התשע"ה, 17/2/2015	
18.	מירוצי שדה ז-ח', ט', י-י"ב תלמידים/ות	יום שישי, ד' בטבת התשע"ה, 26/12/2014		יום שלישי, כ"ט בטבת התשע"ה, 20/1/2015	
				מ. חלופי: יום שלישי, ז' בשבט התשע"ה, 27/1/2015	

* בענפים אלה יתקיימו תחרויות בין-לאומיות (I.S.F.). בתי-הספר הזוכים במקומות הראשונים יהיו מועמדים להשתתף בהן.

ד. **ניווט תחרותי, שחייה, אופני הרים, טניס שולחן, כושר גופני, "משחקים של פעם" ושחמט**

בריצת ניווט תחרותי תתבצע ההרשמה הארצית לתחרות ישירות במחלקה לאירועי ספורט בהתאחדות הספורט לבתי הספר. פרטים יימסרו לבתי הספר שייפנו למחלקה לאירועי ספורט בהתאחדות הספורט לבתי הספר.

להלן הטבלה המלאה של האירועים בענפים אלה :

מס'	הענף	מועד הדיווח המחוזי	מועד האליפות הארצית	מועד הגמר הארצי	הערות
19.	אליפות אופני הרים ז'-ח', ט' מועדונים תלמידים/ות			יום חמישי, י"א באייר התשע"ה, 30/4/2015 מ. חלופי: יום ראשון, י"ד באייר התשע"ה, 3/5/2015	
20.	ניווט תחרותי I.S.F. י-י"ב תלמידים/ות	ההרשמה פתוחה עד יום רביעי, ז' בתשרי התשע"ה, 1/10/2014		יום שלישי, כ"ב בטבת התשע"ה, 13/1/2015 מ. חלופי: יום ראשון, כ"ז בטבת התשע"ה, 18/1/2015	* אליפות בין-לאומית בטורקיה – כ"ט בניסן – ה' באייר התשע"ה, 18-24/4/2015
21.	גמר ארצי ניווט תחרותי, ז'-ח', ט', י-י"ב תלמידים/ות			יום שלישי, כ"ו באדר התשע"ה, 17/3/2015 מ. חלופי: יום ראשון, כ"ז בטבת התשע"ה, 18/1/2015	
22.	טניס שולחן י-י"ב תלמידים/ות	יום שישי, כ"ח בחשוון התשע"ה, 21/11/2014		יום שני, כ"ג בכסלו התשע"ה, 15/12/2014	
23.	טניס שולחן ז'-ח' תלמידים/ות	יום שישי, כ"ח בחשוון התשע"ה, 21/11/2014		יום שני, כ"ט באייר התשע"ה, 18/5/2015	
24.	שחמט ז'-ח', ט' מועדונים תלמידים/ות	יום שישי, ז' בניסן התשע"ה, 27/3/2015		יום ראשון, כ"א באייר התשע"ה, 10/5/2015	

מס'	הענף	מועד הדיווח המחוזי	מועד האליפות הארצית	מועד הגמר הארצי	הערות
.25	כושר גופני י"א-י"ב תלמידים/ות	הרשמה פתוחה תתקיים בהמשך		יום שני, ד' באדר התשע"ה, 23/2/2015	
				מ. חלופי: יום שני, י"א באדר התשע"ה, 2/3/2015	
.26	"משחקים של פעם" ה'-ו' תלמידים/ות			יום שני, כ"א בסיוון התשע"ה, 8/6/2015	
				מ. חלופי: יום שני, כ"ח בסיוון התשע"ה, 15/6/2015	
.27	שחייה I.S.F. י-י"ב תלמידים/ות	ההרשמה פתוחה עד יום רביעי, ז' בתשרי התשע"ה, 1/10/2014		יום שני, ט' בכסלו התשע"ה, 1/12/2014	* אליפות בין-לאומית בפולין כ"ז בניסן – בי' באייר התשע"ה, 16-21/4/2015

* בענפים אלה יתקיימו תחרויות בין-לאומיות (I.S.F.). בתי הספר הזוכים במקומות הראשונים יהיו מועמדים להשתתף בהן.

6. כללי ההתנהגות החינוכית, החברתית והספורטיבית לבתי הספר העל יסודיים הנוטלים חלק בתחרויות ספורט

בית ספר על-יסודי (חטיבת ביניים או חטיבה עליונה) שייטול חלק בתחרויות הספורט של בתי הספר מחויב לכללי ההתנהגות החינוכית, החברתית והספורטיבית כפי שפורסמו בסעיף 9.3-19 בחוזר הוראות הקבע עב/9 (א).

בעת ההרשמה לתחרויות יצרף מנהל בית הספר טופס של כללי ההתנהגות התום אישית על-ידו. חתימה על טופס אחד מספיקה, והיא מקיפה את כל התלמידים הספורטאים והנבחרות של בית הספר לאותה שנת לימודים.

המפקחים על החינוך הגופני במחוזות או התאחדות הספורט לבתי הספר יספקו לבתי הספר את הטפסים.

**לפרטים נוספים אפשר לפנות
אל מר אברהם זוכמן, המפמ"ר והממונה על החינוך הגופני,
טל' 03-6896136.**

הודעות

חוזר מנכ"ל עה/1, ו' באלול התשע"ד, 1 בספטמבר 2014

הוצאה לאור : גף הפרסומים, משרד החינוך
עריכה והבאה לדפוס : דליה הלוי, ורד צדוק
ריכוז ההפקה : שרה גמליאל, רונה פירו
עריכת הלשון : עירית עמיאל
עיצוב : סטודיו "שחר שושנה"
הודפס במדפיס הממשלתי, ירושלים

כתובת המאגר הממוחשב של חוזרי המנכ"ל : www.education.gov.il/mankal